

V I E N Y B Ė

1886 DEIMANTINIAI METAI 1961

75 M. 12 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn 7, N. Y.

1961 m. KOVO (MARCH) 24 D.

Telefonas:
APplegate 7-7257

KAINA 15 C.

J. Tysliavos nuotrauka

Pagal naują, po ilgų mėnesių laukimo ir rūpesčių, žinomi New Yorko biznierių, Juozas ir Elena Andriušiai, praeitą sekmadienį susilaukė tėvų iš Lietuvos. Nuotraukoje - Andriušiai džiaugsmingai sūtininkina tėvus Antaniną ir Petrą Andriušius, atvykusius į Idlewild aerodromą. Iš kairės - Antanina ir Elena Andriušienės, Juozas ir Petras Andriušiai. Šia nepaprasta proga praeitą sekmadienį naktį Andriušių namuose, 87-09 Jamaica Ave., Woodhavene, įvyko sutiktuvės, kur dalyvavo kelios dešimtys svečių. Andriušiai Amerikoje - ne naujokai: Petras Brooklyne išgyveno nuo 1913 iki 1925 metų, o Antanina gimusi Pensylvanijoje.

Kyls tarp Sovietų Sąjungos ir komunistinės Kinijos

Iš įvairių šaltinių pranešama, kad naujas kyls įvaromas į Sovietų Sąjungos ir kom. Kinijos santykius. Šiuo atveju, priešsovietinė akcija pasireiškia Albanijoje, kurios vyriausybė ypač seka kom. Kinijos politinę liniją.

Nors rytų bloko vadai ir stengiasi sumažinti šio kivirčo reikšmę, bet Vakarų ir Jugoslavijos politiniai stebėtojai tvirtina, kad Sovietų Sąjunga greičiausiai reaguos į Albanijos pastangas išsiplėsti iš jos įtakos Rytų Europoje.

Rezultate gali suirti komunistinės Kinijos ir Sov. Sąjungos santykiai, kuriuos taip skausmingai suklijavo paskutiniai pasauliniai komunistų partijos atstovų suvažiavimas Maskvoje.

Kad ir nenorima pernelyg tuo klausimu spekuliuoti, vis dėlto, paskutinis Albanijos žygis patvirtina, kad jos vyriausybė aiškiai stovi kom. Kinijos pusėje.

Praeitą savaitę, du Albanijos Užsieny reikalų ministerijos pareigūnai buvo suimti kaip Sovietų šnipai. Ismet Jake ir Sufret Metani yra kaltinami išvogę slaptosios albanų komunistų partijos vadų susirinkimo nutarimų nuorašus ir juos perdavę Sovietų Ambasada Tiranoje.

Tai pirmas atsitikimas, kad Rytų Europos komunistų pa-

reigūnai, būtų suimami kaip sovietų šnipai. Šis įvykis sutampa su ankstyvesniu, kai Liri Belišova buvo pašalinta iš Politbiuro.

Liri Belišova buvo prososvietinės frakcijos vadas partijoje ir buvo spėjama, užimsianti dabartinio albanų komunistų partijos sekretoriaus Enver Hoxha vietą, kuris žinomas kaip griežtas kom. Kinijos simpatikas. Deja, Belišovos prososvietinė linija pralaimėjo, ir ji pati buvo suimta kaip sovietų šnipas.

Sakoma, kad jos areštas stipriai sunervinęs Sovietų Sąjungos komunistų partijos vadus, ir todėl Centrinis Komitetas išsiuntė kitoms Rytų Europos kom. partijos vadovybėms raštą, kuriame įtaigojama pastudijuoti Albanijos padėtį ir, prireikus, pasmerkti jos laikyseną. Tuo labiau, kad Rytų Europos komunistai yra sušelpę pinigais Albaniją. Šiuo metu, Čekoslovakija ir Rytų Vokietija yra pažadėjusios investuoti mažesnes pinigų sumas. Tuo tarpu, Sovietų Sąjunga tyli, nors anksčiau ir ji buvo pažadėjusi padėti Albanijos penkmečiui vykdyti.

Diplomatiniuose sluoksniuose kalbama, kad Sov. Sąjungos ir kom. Kinijos konfliktas Albanijos klausimui yra

smarkiai paastrėjęs. Sov. Sąjunga stengsis tuos draugiškus kom. Kinijos ir Albanijos santykius suardyti.

S. Paukštis, advokatas, buvęs futbolo komandų nuo 1907 metų organizatorius bei mokytojas, mirė praeitą savaitę Overbrook, Pa. Vėlonis S. Paukštis yra Vienybės Lietuvos rinkimų steigėjas Juozo Paukščio brolio sūnus, gimęs tais pačiais metais, kaip ir Vienybė - 1886. Vėlonis savo pavardę rašydavo Pautis. Apie jo mirtį plačiai rašė Philadelphia ir, aplamai, Pensylvanijos spauda.

Dabar

Juozas Tysliava

Tegu žiemys, prikišęs zūbą prie Atlanto, retkarčiais dar švilpteria šaltu, bet gausūs ir triukšmingi paukščių susirinkimai medžių viršūnėse jau seniai skamba pavasarij.

Pagal naują pirmosios dvi pavasario šventės - Kazimieras su Juozapu - jau praėjo, palikdamas mums saldžius vaikystės atsiminimus apie vieversėlio giesmę danguje ir pempės gyvavimą tėviškės pievoje...

Ir duris uždarius laikas bėga, sako lietuvių patarlė. "Pavasaris amžinai nesitęs", anot Longfellow. Nenuostabu, kad Vienybės deimantinio jubiliejaus iškilimams artėjant, pirmąsias dvi pavasario savaites reikėjo praleisti kelionėje. Nenuostabu, kad paukščio greitumu belakstydamas po lietuviškas gūstas Marylando, Pensylvanijos ir New Jersey valstybėse, aš nespėjau pasidalinti mintimis bei nuomonėmis su savo mielais Vienybės skaitytojais.

Lyg vestuvių kvieslys senovės Lietuvoje, aš ėjau iš namo į namą, kalbėdamas ir aiškindamas savo tautiečiams:

Visame lietuviškame pasaulyje nėra kito tokio laikraščio, kaip Vienybė, kuris būtų sulaukęs 75 metų - be pertraukos eidamas nuo pat mūsų tautinio atgimimo laikų...

Nauda iš to aiškino gal bus ta, kad Vienybės deimantinio jubiliejaus iškilimėse, kartu su kitų vietovių lietuvišiais, galėsime pasidžiaugti 75 metų sunkaus darbo vaisiais.

Ogi be darbo, kovos, vargo, rūpesčio ir skausmo nėra tikro džiaugsmo.

Portugalai nepatenkinti amerikiečiais - Jungtinėse Tautose balsavusiais už Angolos klausimo kėlimą.

Mat, toje Vakarų Afrikos teritorijoje, keliskart didesneje už Texas valstybę, portugalai pradėjo kurtis dar prieš Kristupo Kolumbo atvykimą į Ameriką...

Nenuostabu, kad toks amerikiečių "kišimasis į Portugalijos vidaus reikalus" erzina Lisabonos vyriausybės nervus. Kaip Washingtono vyriausybė jaustųsi, jei, pavyzdžiui, Portugalijos delegacija Jungtinėse Tautose pradėtų lukštenti indėnų ir jų rezervacijų reikalus Jungtinėse Amerikos Valstybėse?... Kaip atrodytų, jeigu, pavyzdžiui, toks Chruščiovas, batu daužydamas stalį Jungtinėse Tautose, imtų kalbėti apie šešių indėnų genčių konfederacijos nepriklausomybę New Yorko valstybėje?...

Brudas, ar žinai, kai tokie klausimai iškyla tarptautiniuose susirinkimuose. Deja, šie klausimai, nelyginant kugelio persivalgiusio šonuose diegliai, dabar jau pradeda badyti ir Portugaliją. Tiesa, tuo tarpu, kaip Lisabona tvirtina, portugalus Angoloje užpildinėja įsiveržėliai iš Kongo.

Beje, portugalai aiškina, kad tie teroristai iš Kongo esą komunistų kurdami... Bet čia, kaip lietuviškai sako, ant palinkusios liepos visos ožkos lipa... Europos Komunistai nieko negalėtų daryti, jeigu Afrikos nacionalistai miegotų. Dabar nacionalizmas bunda net portugalų Angoloje.

Bet nacionalizmas yra tas vabalas, kuris graužia ir patį komunizmą. Tik prisiminkime Jugoslavijos nacional-komunizmą...

Šiomis dienomis Ukmergėje įvykęs masinis susirinkimas krepšė į Chicagos miestą, reikalaujamas "išduoti" ar "bent pasmerkti" ten gyvenantį Mečį Paškevičių.

Mat, dar prieš tai, sovietų žinių agentūra pranešė, kad "aukščiausias tarybų Lietuvos teismas pasmerkė tris lietuvius mirties bausmei už nusikaltimus padarytus per vokiečių okupaciją antrojo pasaulinio karo metu."

Jeigu dabartiniam Lietuvos teismui iš tikrųjų rūpi teisingumas, tai pirmiausia jis turėtų pakratyti savo sąžinę. Nekaltų žmonių buvo išžudyta ne vien vokiečių okupacijos metais. Bolševikmečiui einant į galą, žmonės Lietuvoje buvo šaudomi kulkosvaidžiais. Tik reikia prisiminti Provieniškius, Rainius, Budavonę, Panevėžį...

Nereikėtų pamiršti, kad vėliau pačių bolševikų sušaudyti Dekanozovai ir Berijos, su savo budelių gaujomis Lietuvoje, nebūtų galėję išnaikinti tiek žmonių, jeigu juos nebūtų pirštais parodę vietiniai nenaudėliai.

Tiesa, neseniai atvykusieji iš Lietuvos pasakoja, kad daugelis buvusių ekavedistų esą nužeminti iki eilinių milicininkų... Tiesa, dabar Lietuvoje nebedainuojama idiotiška Stalino laikų daina apie tai, kad "dar niekad žmogus taip lengvai nealsavo..."

Mat, kai žmogus pastatytas prie sienos, arba po kartuvių kilpa, jam nereikia alsuoti. Tuo momentu jis būna nei gyvas, nei miręs...

Taip buvo Lietuvoje Stalino laikais. Na, o dabar? Neapsirikime. Dar toli iki nepriklausomybės.

Lietuviai Kalifornijoje

Vladas Bakūnas

Kai dėl tos garsiosios rezoliucijos (H. Con. Res. 153) apie kurią jau labai plačiai buvo rašyta visuose laikraščiuose (lietuviškuose), tekty dar pastebėti, kad jos autoriai nėra nei senatorius Kuchel, nei kongresmanas Lipscomb. Jiems priklauso lietuviška padėka už rezoliucijos iššimą kongrese ir senate, o kam dreditas atiduotinas už jos suredagavimą ir iškėlimą iš viso — reikėtų jos autorių pateikti Los Angeles lietuvių respublikonų tarpe. Mat, ne kokie nors mūsų veiksnų "central" sugebėjo prastumti tokios beveik istorinės reikšmės rezoliuciją, bet tolimos provincijos Los Angeles lietuvių kolonijos vos keli respublikonai darbuotojai.

Bet kita vertus, čia kaipieno stebimasi štai kokia aplinkybe: kodėl tos rezoliucijos autoriai — republikonai — nenorėjo ar nesugebėjo tokią rezoliuciją pateikti republikonų administracijos metu? Spėjama, kad autoriai buvę tikri, kad respublikonų admini-

L. Briedžio nuotrauka
Saulius Naujokaitis 17 m. amžiaus, gyvenantis Pomona, Cal. pradėjo kilti sportinėje veikloje. Jisai yra skaitomas futbolo komandoje pats geriausias žaidėjas. Tai kylanti lietuviškoji sporto žvaigždė. S. Naujokaitis taip pat reiškiasi lietuviškoje veikloje.

L. Briedžio nuotrauka
Alice Dotts yra lietuvaitė, kilusi iš New Yorko valstybės. Los Angeles mieste dirba vienoje filmų įstaigoje, kaip tarnautojų ir darbininkų samdymo vedėja. Alice Dotts aktyviai reiškiasi parengimuose, kaip pianistė ir akomponiatorė.

stracija tokia rezoliucijai neduos eigos. Ir tik, matote, demokratams vos spėjus perimti administraciją — štai ir rezoliucija.

Nėra jokių davinų, kad demokratų administracija už tos rezoliucijos griebtųsi labai karštai, jei ji pasteks prezidentą, mėginantį įšokti būdų šaltąjį karą sušvelninti ir santykius su sovietais atstatyti į normalesnes ribas. Taigi, jei demokratų administracija neduos reikiamos eigos tai rezoliucijai, paklausykite tada sekančiais rinkimais lietuvių respublikonų muzikos... Jie visais varpais skambins kad demokratų administracija nepraleido šios rezoliucijos, gerai žinodami, kad respublikonų administracija dėlto nę piršto nebūtų pajudinus ir kad dėlto jie tos rezoliucijos anai administracijai net nedrįso pasiūlyti...

Nepersentausiai čia įvykusiame Lietuvių Bendruomenės Los Angeles apylinkės metiniame susirinkime, apylinkės pirmininkas inž. J. Motiejūnas savo (valdybos) darbų me-

tinėje apyskaitoje pareiškė padėką lietuviškos spaudos bendradarbiams (išvardindamas juos pavardėmis), kurie jo kadencijos laikotarpyje lietuviškąją visuomenę informavo apie apylinkės veiklą. Ne be to — kiekvienam tų bendradarbių atskiral, į namus prisiuntė padėkos raštus.

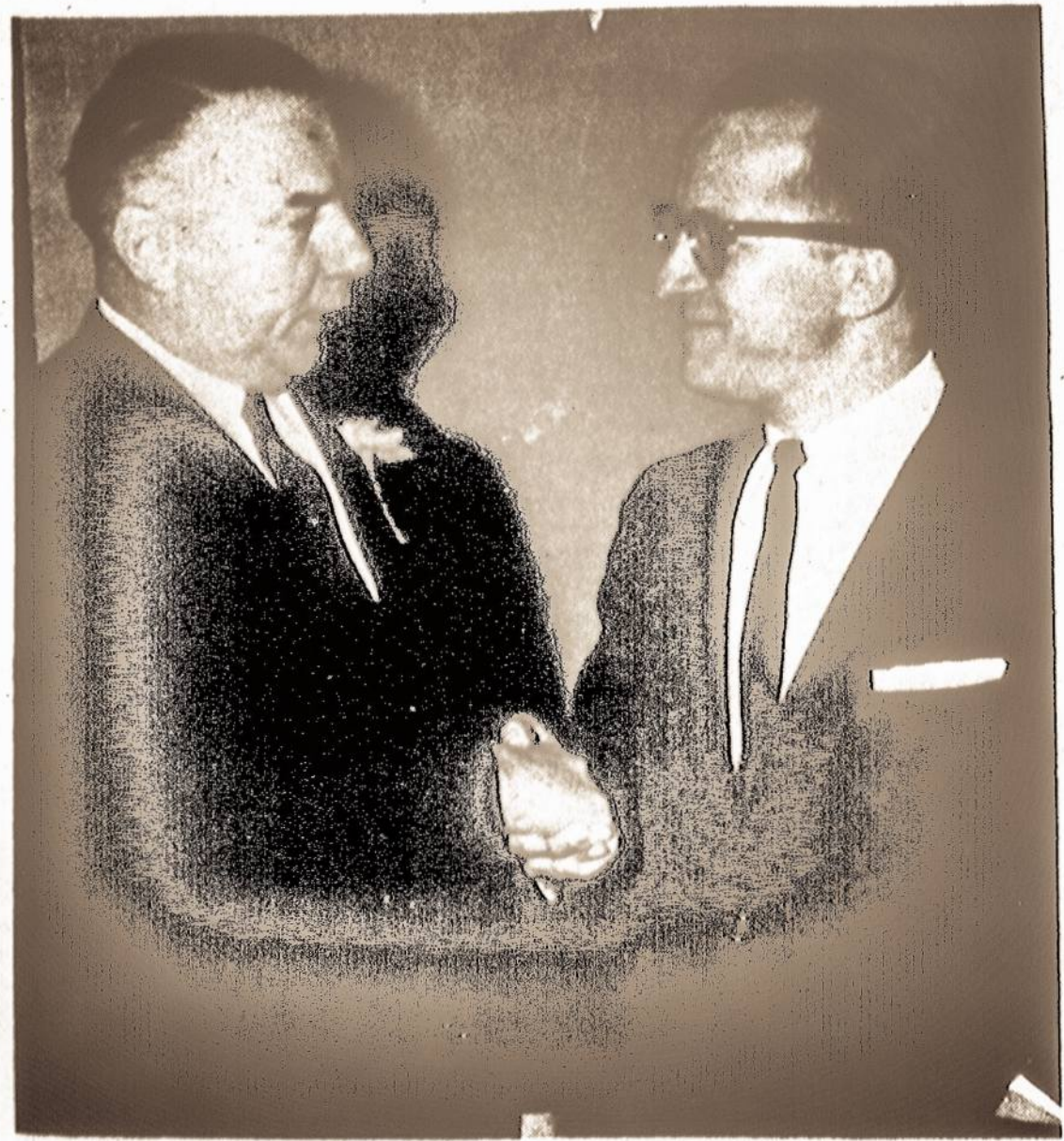
Matote, reikėjo tokiam inž. J. Motiejūnui atvažiuoti net iš Australijos (jis vos prieš porą metų iš ten atvykęs Amerikon), kad parodytų vietiniams veikėjams kaip vertinama sava spauda organizacijos gyvenime. Ta pačia proga — inž. J. Motiejūnas per rinktas dar vlenieriams metams Lietuvių Bendruomenės Los Angeles apylinkės pirmininku.

Niekas "nebėgo už akių"

Kaip jau savo laiku buvau pastebėjęs, grupė katalikų veikėjų buvo užsimoję Los Angeles įkurti polsio namus — lyg ir senelių prieglaudą. Buvo tuo reikalu jau net ir keli pasitarimai. Bet paskul jie "sužinoję", kad lietuvių parapijos klebonas jiems "užbėgęs už akių" (taip man pasakojo vienas tų veikėjų...), jis, klebonas, mat, buvo nuvažiavęs į Yucaipą — miestelį apie 80 mylių nuo Los Angeles, kuriame yra įsikūrusi nemaža lietuvių pensininkų kolonija.

Gandams apie tai pasklidus, klebonas pareiškė, kad apie tą savo kelioną paskelbsias parapijos biuletenyje. Neseniai ir paskelbė. Matome, kad jo kelionė Yucaipon nieko bendro neturi su anų veikėjų balme: klebonas Yucaipoje prisiėmęs klaušinių (ten, mat, yra lietuvių laikantių net po keliolika tūkstančių vištų), apdovanotas šviežiais vaisiais jam pačiam ir pinigėmis aukomis lietuviškajai bažnyčiai, be to, lietuviškai nuosirdžiai privaišint, be jokių rūpesčių apie sklypus ar namus, grįžo vėl vakarą į Los Angeles...

Veikėjai, atsigavę nuo "smūgio", kovo 25 d. vėl šaukia pasitarimą, kuriame polsio namų reikalu bus kalbama toliau.

L. Kančiausko nuotrauka

Leonardas Valtukas (dešinėje) su Kalifornijos Republikonų Asamblėjos pirm. G. Harvey Myland. Leonardas Valtukas, kuris vadovauja organizacijos visos valstybės narių komitetui 1961 kovo 18 ir 19 metiniame California Republican Assembly suvažiavime, įvykusiame Thunderbird viešbutyje, El Segundo mieste, vadovavo minėto komiteto posėdžiams ir padarė visiems delegatams pranešimą bendroje sesijoje.

Kovo 19 d. Los Angeles artimuose paplūdimiuose jau darėsi panašiau į vasarą; net tik krante, bet jau ir vandenyje žmonių buvo tūkstančiai.

Palos Verdes Estate pajūris buvo ypačiai gausiai lankomas: dešimtys tūkstančių smalsuolių važiavo "pažtopoti" į didelį graikų laivą "Dominator", kuris su 9,000 tonų javy kroviniu prieš savaitę užplaukė ant uolos ir dabar, įgulos apleistas, jau baigia perlūžti.

Židniečių koncertas

Los Angeles Židinio skautų sueigoje, įvykusioje Karalių namuose, naujais židniečiais priimti: Marija Kančiauskienė, Vanda Mažeikienė, Antanas Mažeika, Pranas Skirmantas.

Į sueigą atsilankęs Los Angeles rajono skautų vadovas Pažiūra savo sveikinimo žodyje pasakė: "Židnys užsibrėžęs gerą tikslą ir jo gyvavimas yra neabejotinai naudingas".

Penkerius metus gyvuojantis Los Angeles Židnys yra nutaręs balandžio mėn. 22 d. Los Angelėje suruošti pirmąjį židniečių koncertą. Programoje savo dalį koncertą duos židniečiai Liucija Zalkienė, gerai žinoma solistė Kalifornijos ir kitų vietovių lietuviams. Po koncerto bus šokiai, vakarienė, gėrimai. Vakaro pranešėja numatoma gauti televizijos — filmų žvaigždę lietuvių Rūtą Kilmonytę.

Tai įvyks 8 v. v. 118 N. Larchmont, Los Angeles, Calif. pr

VIENYBĖ

The Oldest Lithuanian newspaper, established by Juozas Paukstys in 1886, is published weekly by Juozas Tysliava at 192 Highland Blvd., Brooklyn 7 N. Y. Tel. AP 7-7257. Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office of Brooklyn, N. Y. Subscription rate: \$7.00 for one year. Advertising rates on application.

GINTARAS

Lietuvos auksas

Ivairiausios gintarinės dovanos vyrams ir moterims prieinamiausiomis kainomis

AMBER GUILD LTD.
80-19 31st Avenue
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Tel. HA 9-5855

Pastiekiama: auto iki 31 Ave. Northern Blvd. IND subway iki Roosevelt Ave. IRT iki 74 St. Port Bus iki 31 Avenue.

Alice Stephens dainininkų

plokstelės

IŠEJO KOVO 1, 1961
B. ir F. Budapest Gold Label
RCA VICTOR

I - pusėj

Sonata in D. Major Bruno Markačio S.J.
Igrota garsaus smulkininko Francois D'Albert ir pianisto George Lawner

II - pusėj

Kodėl Dainelė
Al siuntė mane ežeran
Vakaro Ilgesys
Batsiuvėlis
Suskambėjo
Vėjų Sventė
Motinos Kalba

St. Šinkus
V. Banakis
A. Vanagaitis
J. Zdanus
J. Kacinskis
B. Markačis
Vl. Jakubėnas

IŠTRAUKOS IŠ 20 METŲ
SUKAKTUVINIO KONCERTO

Lietuvių kompozitorių
naujusi kariniai

STEREO \$5.95
HI - FI 4.95

(Persiuntimo išlaidoms pridėdama 50 C.)

Uzsakyti galima dabar:

ALICE STEPHENS - CHICAGO CONSERVATORY - 64 E. Van Buren St., Chicago 4, Ill.
JONÉ BOBINENÉ - 1330 S. 49th Ave., Cicero 58, Ill.

LIETUVIŲ VADOVAUJAMA

ISTEIGTA 1924 M.

Schuyler Savings & Loan

ASSOCIATION OF KEARNY, NEW JERSEY

Nuo 1960 m. liepos 1 d. už sutaupas moka

4%

Be to, duoda paskolas namams, išrašo pašto perlaidas (money order), taupo pinigus Kalėdų šventėms (X-mas Club), skolina pinigus taupytojams, priima mokėstį už elektrą ir gazą.

Federal Savings and Loan Corporation narys
Julius Paknis, Prezidentas Petras Volevas, Sekretorius
Juozas Belas, Išdirininkas

Išleisk šią atkarpą ir siųsk -
SCHUYLER SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
24 Davis Ave., Kearny, N. J.

J. ŠVAISTAS PAGERBTAS 70 METŲ SUKAKTIES PROGA

Dailiųjų Menų Klube Los Angeles, Cal.

Žinomą lietuvių rašytoją, publicistą, redaktorių, karininką, kultūrininką gražiai pagerbė Kalifornijos lietuviai kovo 18 d. Lygiai prieš 70 metų gimė Juozas Balčiūnas — Švaistas. Gi kovo 19 juozinė, taigi — jubilato vardinė.

Švaistas su žmona, maždaug prieš metus atvykęs iš Chicago, Ill., įsikūrė 516 Raymond Ave., Santa Monica, Calif., netoli Los Angeles. Į ten jo pagerbti visą šeštadienį (kovo 18) važiavo lietuviai, jo kolegos, draugai, pažįstami iš įvairių Kalifornijos vietų. Buvo daktarų, gydytojų, inžinierių, karininkų, artistų, prekybininkų, studentų, visuomenininkų, bet daugiausia įvairių sričių menininkų, kurių daugumą sudarė rašytojai.

Dailiųjų Menų Klubo sveikinimus tęsė Bernardas Brazdžionis: "Mielas kolega Švaistai, Pats esi prirašęs tiek daug knygų, kad vargu galėtum visas jas iš eilės išvardinti. Ar žinai, kiek Tavo knygų yra kitomis kalbomis? Sakysime angliškai. Neseniai viename sename knygyne radau Tavo knyga antrašte "His eternal fidelity". Knyga kaip reikiant; su viršeliu, titulinu lapu, autoriaus portretu, autoriaus trumpa biografija ir kūrinių angliškai." Įteikė. (Iš tiesų, pats Bernardas keletą valandų spaustuvėje, savo nuosavu laiku, atspausdino vienintelį egzempliorių žinomam knygų mylėtojui nuo XXVII Knygos Mėgėjų laikų. Tai ištrauka iš veikalų apie dr. Vincą Kudirką).

DMK narė Ale Rūta jubilautui Švaistui įteikė didžiulį baltų rožių puokštę ir dvi knygas: "Į saulėtę" (iš ciklo Didžioji meilė) p. Balčiūnienėi — Švaistienei, ir "Motinos rankos" (Švaistui).

DMK narys Bronys Raila paskaitė raštą, sukurta "vyresniajam broliui" Švaistui, ir priedo — iš vaidilų laikų gėrimo.

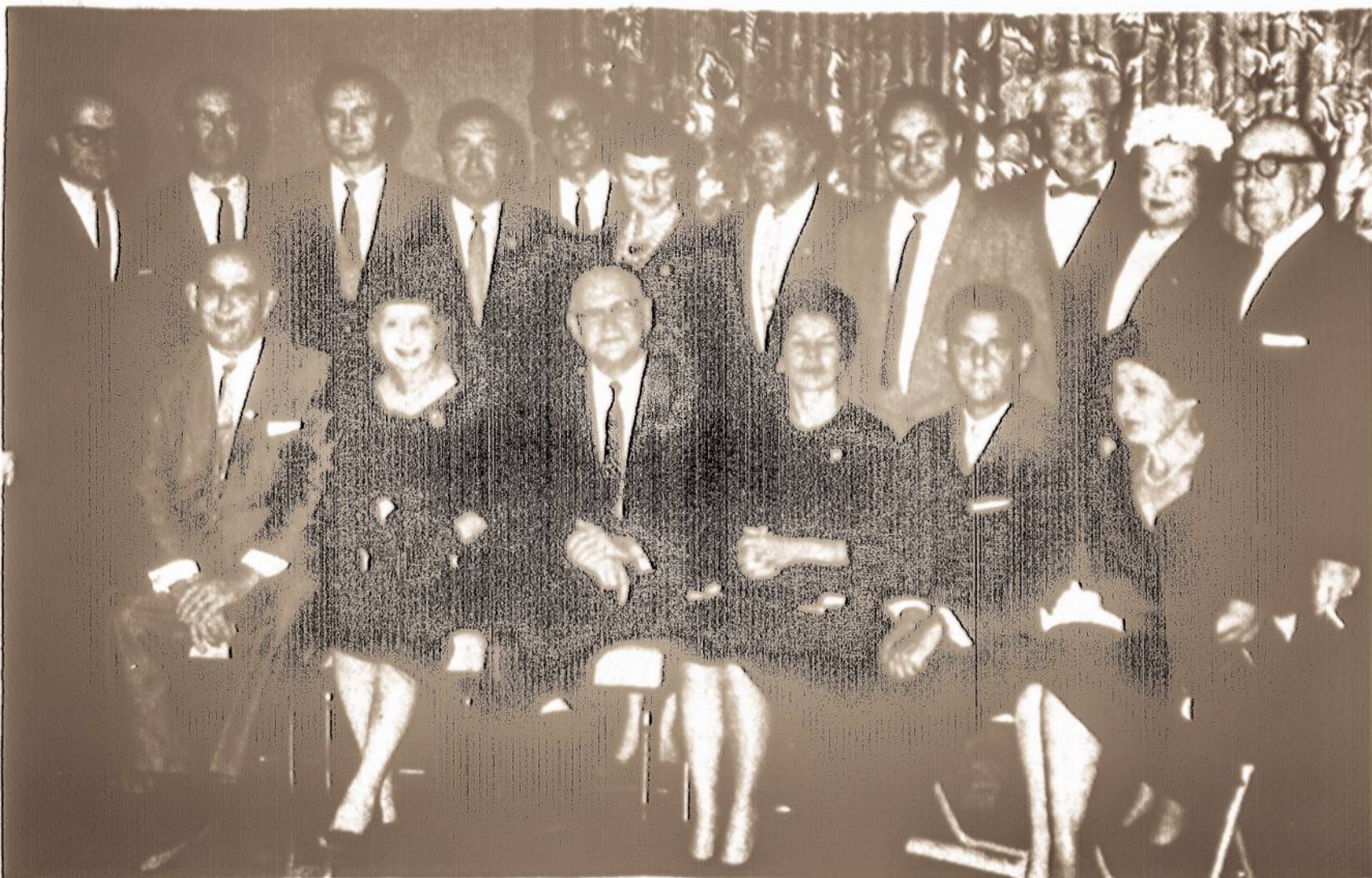
Užbaigdamas DMK sveikinimus, prof. Mykolas Biržiška pasakė, kad neseniai Švaisto laimėta premija už istorinį romaną įrodo, kad gerai kūrybai nėra amžiaus ribos. Dovanų Švaistui įteikė paskutinę savo (prof. M. B.) knygą "Kovose dėl Vilniaus".

Dar Švaistą pasveikino buv. lietuvių karininkų vardu A. Mironas.

Jubilato Juozo Švaisto padėkos žodis buvo jaudinantis širdingas: "Branjieji, mano brangiausi lietuvi, jūs sujaudinate mane neapsakomai. Laimingesnio momento nesu turėjęs savo gyvenime, ir dabar norėčiau numirti, nes didesnės laimės nesitikiu turėti. Jūs čia Kalifornijoje esate tokie mieli, tokie visi brangūs! Iš Chicago išvažiuodamas gailėjaisi palikti čia glicy kolegų, bet iš Kalifornijos tai jau be jūsų nevažiuočiau! Jei jau kitaip nebūtų — atsigučiau ant kelio ir tegul pervažiuoja mane, bet jūsų nepalikčiau".

Vaišės tęsėsi dar ilgai. Sunešta įvairių dovanų, prisijus ta sveikinimų. Tik gaila, nebuvo gero fotografo.

Girdėti, Los Angeles lietuviai ruošiasi Juozą Balčiūną — Švaistą pagerbti plačiai lietuvių visuomenei prienaminesniu būdu. (lg)

L. Kančiausko nuotrauka

Kongresmanas Glen Lipscomb (sėdi antras iš dešinės), kuris neseniai įnešė į JAV Atstovų Rūmus svarbią rezoliuciją (H. Con. Res. 153) Lietuvos bylos reikalu, su Los Angeles lietuvių veikėjais. Pirmoje eilėje (iš k. į d.): Kalifornijos legislatūros narys Chet Wolfrum, p-nia McDonough, kongresmanas Gordon McDonough, p-nia Lipscomb, kongresmanas Glen Lipscomb, E. Devenienė. Antroje eilėje: L. Valiukas, A. Dabšys, J. Motiejūnas, Br. Budriūnas, J. Kojelis, J. Jodelienė, A. Skirius, J. Jodelė, V. Kazlauskas, C. Lukšienė ir K. Liudanskas.

Sugrįžtuvės

Waterbury, Conn. — Leit. Liudas Bajorinas su žmona Joana buvo parvykę porai savačių atostogų aplankyti savo tėvelius ir draugus.

L. Bajorinas pernai įsigijo bakalauro ir leitenanto laipsnius Conn. Universitete, dabar karo tarnyboje — lakūnu. Prieš porą mėnesių Liudas apsigėdė su savo mokslo drauge Georgia valstybėje. Tėveliai, Stasys ir Jadvyga Bajorinai, savo gražioj rezidencijoje suruošė jaunavedžiams sugrįžtuvės, į kurias atsilankė apie 40 giminių ir draugų. Ta proga jauniems buvo duota gražių dovanų.

Neseniai Vilniaus Dailės Instituto dirbtuvių darbininkai užtiko Bernardinų bažnyčios bokštelyje įvairių spausdintų popierių pluoštų. Išaiškinta, kad tai Vilniaus kapitulos ir kt. archyvo dokumentai. Dokumentų tarpe pažymėtini daugelio bažnytinių žemių planai, parapijų susirašinėjimai su centru ir kiti dokumentai.

J. ŠVAISTAS

Organizuotus sveikinimus pravedė atvykę Dailiųjų Menų Klubo nariai: jų pirmininko Juozo Tininio įgaliotas Algirdas Gustaitis paskaitė ant didelio, beveik pergamentinio popierio auksinėmis ir juodomis raidėmis išrašytą sveikinimą, taip skambėjusį:

"Mielas rašyto žodžio menininke Juozai Švaistai,

sėkmingai atlikęs vingiuotais ir kalnuotais gyvenimo keliais septynia dešimties metų olimpinį bėgimą ir susilaukęs už literatūrinis nuopelnus laurų vainiko, priimki šią proga mūsų sveikinimą, ištryškusi iš skaidriausios mūsų jausmų versmės. Mes linkime Tau ir toliau nenuilstamai skuosti tuo pačiu buties stadionu. Taip pat ugningiausiai Tave sveikiname vardinį proga, linkėdami Tau ties drungnais Santa Monica vandenimis susilaukti dar daug gražių vardo dienų.

Dailiųjų Menų Klubas"

Pasirašė: Mykolas Biržiška, Bernardas Brazdžionis, Algirdas Gustaitis, Bronius Budriūnas, Juozas Tiniš, Dána Mitkienė, Gasparas Velička, Alė Rūta, Bronys Raila.

V. J. BUDRIKO Liepsnos ir pelenai

Neseniai išleista knyga
autorius mirties
penkmečiui paminėti

Kaina \$3.00

V. J. Budrikas

GAUNAMA VIENYBĖJE, 192 HIGHLAND BLVD.,
BROOKLYN 7, N. Y.

Tarnauja daugiau, kaip šimtą metų

PASKUTINIŲ NUTARIMU
IŠMOKAMI DIVIDENDAI **3 3/4%** I. METUS

Dividendai apskaičiuojami metų ketvirčiais dviems metams ar daugiau (3 1/2 % reguliaraus plus 1/4 % specialaus).

3 1/2% per metus *Reguliarus metų ketvirčio dividendas*

Nuo DEPOZITO-DIENOS
Apskaiciuojama METŲ KETVIRČIAIS

Užeiškite, rašykite ar telefonuokite bet kuriam mūsų skyriui

THE KINGS COUNTY SAVINGS BANK

A MUTUAL BANK
"...kur jūsų pinigai tarnauja tik JUMS!"
BROOKLYN, NEW YORK

Eastern Parkway Office:

539 Eastern Parkway at Nostrand Ave.
Nuo pirm. iki penktadienio
9 v. r. - 3 v. p. p.
Pirm. vak. nuo 5 - 8 v. v.
PResident 3-7000

Broadway Office:

135 Broadway at Bedford Avenue
Nuo antrad. iki penkt.
9 v. r. - 3 v. p. p.
Pirm. nuo 9 v. r. - 7 v. v.
STagg 2-6676

Member Federal Deposit Insurance Corporation

Dr. Justinas Kudirka su savo merginomis — žmona Aldona ir dukra Rasa — dalyvaus Vienybės deimantinio jubiliejaus iškilmėse. Kudirka su kitomis dviem mažametėmis dukrelėmis ir uošviais Juškevičiais gyvena puošniuose namuose, apsuptuose dviejų akrų sodu, Baltimorės miesto pakraštyje. Kudirka su Juškevičiais, kaip ir daugelis pokario tremtinių, atvyko prieš II metų. Pradžioje dr. J. Kudirka dirbo ligoninėje, vėliau išlaikė valstybinius kvotimus ir dabar turi labai plačią praktiką Baltimorėje ir apylinkėse. Turi du ofisus, dirba ligoninėse ir t. t. Aldona Kudirkienė, gimusi Kybartuose, dar gimnaziją lankydama išmoko anglų kalbą, kurią paskiau dėstė tremtiniais stovyklose Vokietijoje. Dr. Justinas Kudirka yra kilęs iš Slavikų, Suvalkijos, medicinos mokslus baigė Vytauto Didžiojo universitete Kaune, kur keletą metų praktikavo. Be to, kaip medikas dirbo Unros globojamose tremtinių stovyklose Vokietijoje.

Dr. Povilas Rėklaitis atvyko iš Vokietijos į JAV.

Dr. B. Dirmeikį palydint...

Ispūdingos populiarus Margučio redaktoriaus laidotuvės. Vincės Jonuškaitės atsisveikinimo koncertas. Dainų šventės vargai ir džiaugsmas: Kardelis organizuoja specialų chorą, bet Mikulskis šiausiai. Čikagiečiai statys Aidą. Mielai skiriamasi su žodžiais bet ne su doleriais. Palik ašaras Maskvoje tik rudenį.

Dar kartą "nelegaliai" nuskambėjo Lietuvos himnas čikagiečių šv. Kazimiero kapinėse. Šį sykį laidojant paskutinį Lietuvos Aido redaktorių ir ilgametį MARGUČIO bendradarbį dr. Bronių Tomą Dirmeikį. Himną pagal A. Siliūno komandą pradėjo Neo Lituanų garbės palyda, opritarė kelių šimtų žmonių minia, susirinkusi atiduoti paskutinę pagarbą populiariam Margučio žinių komentatoriui ir žurnalo redaktoriui. (Himną kartu giedojo ir Marquette Parko vargonininkas A. Gledraitis, pagarsėjęs savo draudimais giedoti lietuviškai tos parapijos bažnyčioje.)

Tai buvo pereito penktadienio kovo 17 d. priešpietė. Prieš tai tris dienas pašarvuotą kopyčioje vellionį aplankė minios čikagiečių, pilna buvo ir Marquette Parko bažnyčia per gedulingas pamaldas. MARGUČIO radijas per tas tris dienas dr. Dirmeikį pagerbė specialia programa. Joje su vellioniu atsisveikino Tautinės, (M. Kavolis, A. Janukaitis, E. Bartkus) teisininkų (R. Skipitis) ir žurnalistų (Z. Juškevičienė) sąjungų atstovai, Margučio bendradarbiai dr. S. Biežis ir adv. A. Lapinskas. Išskirtinas poezija padabintas kalbas pasakė Šviesos sambūrio ir Margučio literatūrinės programos — Pelkių Žiburėlio — vardu Dalia Bylaitienė ir paties Margučio vardu pranešėjas Algimantas Mackus. Prieš lydint į kapus kopyčioje kalbėjo J. Našlūnas ir adv. A. Lapinskas. Plačiau dr. B. T. Dirmeikį paminės MARGUČIO žurnalo balandžio mėn. numeris.

Dr. B. Dirmeikis paliko žmoną Paulette ir tris sūnus: Bernardas, Mykolas ir Povilas, kurių vyriausias į tėvo laidotuvės buvo atvykęs iš Vokietijos kur atleka savo karinę pareigą JAV armijoje antrasis baigia aukštesniąją mokyklą, o jauniausias tėra 6 metų.

Margučio vedėja ponja L. Vanagaitienė, jos artimam bendradarbiui ir talkininkui mirus, susilaukė daug užuojautos ir simpatijos pareiškimu.

Dr. B. Dirmeikį jau prieš kurį laiką buvo ištikęs širdies smūgis, po kurio jis sunkiai atsigaavo. Širdis tačiau liko smarkiai sužalota. Užpe-

reito sekmadienio rytą jis pasijuto taip blogai, kad buvo tuojau nugabentas į ligoninę, kur pirmadienį, kovo 13 d., 3 val. 30 m. po piet ir mirė. Keltos valandos prieš mirtį vellionis dar kalbėjo su p. Vanagaitiene, kurią painformavo apie bėgamuosius reikalus ir prašė pasirūpinti laidotuvėm.

Kelionė į praeitį

Sentimentali kelionė į praeitį buvo kovo 18 d. Jaunimo centre įvykęs Vincės Jonuškaitės Zaubienės koncertas, sutraukęs per 300 dainininkės gerbėjų, kurie prisiminė jos triumfo dienas ir buvo maloniai nustebinti geru išsilaikymu. Akompanavo komp. Vl. Jakubėnas. Po koncerto dainininkė buvopagerbta vakariene Sharkos restorane, čia ji pasakė gražią lyg ir atsisveikinimo su koncertine estrada kalbą.

Kalbant apie dainas... Montrealio Nepriklausomos Lietuvos redaktorius Jonas Kardelis, atsiminęs savo vargonininkavimo dienas, nutarė suorganizuoti specialų chorą dalyvauti dainų šventėje. Mat, ten veikią choral nesiryžti ruošti dainų šventei, nors dainininkai ir norėjo. Dainų šventėje dalyvauti užsiregistravo dar ir muz. A. Aleksio vadovaujamas Worcesterio choras.

Palietus dainų šventę tenka pridurti, kad tarp Čiurlionio ansamblio dirigento A. Mikulskio ir šventės komiteto buvo kilęs nemažas nesupratimas dėl šventės repertuaro. A. Mikulskis reikalavęs kal ką iš repertuaro išbraukti, tačiau komitetas tai negalėjęs padaryti, nes repertuaras jau buvo ne tik išspausdintas ir išsiuntinėtas chorams, bet kai kur jau ir išmoktas. A. Mikulskis yra kviečiamas vienu iš visos šventės dirigentu.

Aida?

Kas po dainų šventės? Atrodo, kad vyrų ir operos moterų choral pradės ruošti... Verdi AIDOS pastatymu, Mat, tai operai pastatyti reikalingų solistų sąstatas esąs po ranka!

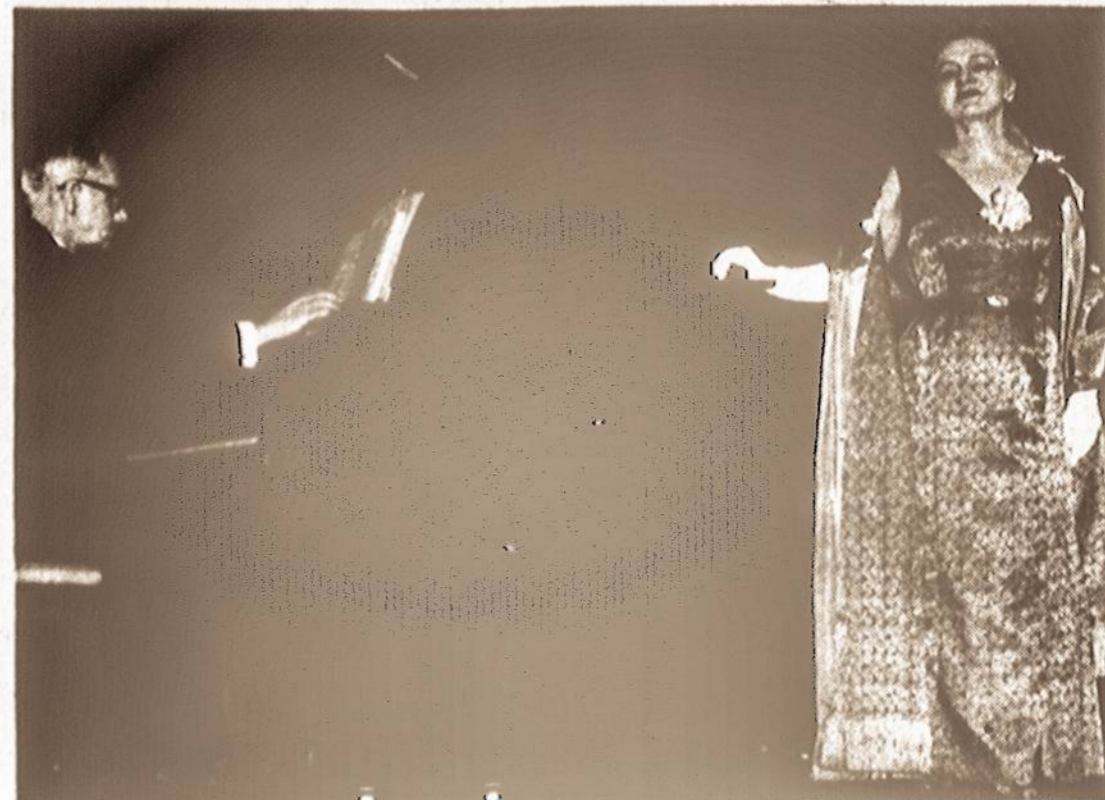
Vienas čikagieškis visuomenės veikėjas sulipdė net 54 puslapius iškarpy iš laikraščių, kuriose pasisakoma dėl planuojamo milijoninio fondo. Kaip žinia, tokį fondą nori įsteigti bendruomenė, tačiau kartu atsirado ir konkurencija. Kalbama, kad tokios sumos iš savo žinios nenorį išleisti kai kurie frontininkų bei krik. dem. veikėjai, (nors tie pinigai dar nesurinkti), girdi, kas atsitiks, jei bendruomenėje daugumą gausią kitų pakraipų žmonės! Kai kas net siūlo, kad fondui paaukotus pinigus dalintų patys aukotojai ir net galima būtų auką atsiimti. Iš viso, pasiskaičius tas ištraukas stojasi plaukai ant galvos: kiek daug žmonių rašo nežinodami apie ką rašo. Bet su žodžiais lengviau skirtis negu su doleriais.

Sekmadienį fondū reikalais įvyko dar vienas pasitarimas. Į tą pasitarimą atvykęs bendruomenės vice-pirmininkas dr. A. Nasvytis atvežė kiek šalto vandens "sąlyginiam" aukotojams. Jei nori aukodamas pasinaudoti mokesčių lengvatomis, turi pinigų duoti tokiam fondui, kuriam vieni aukoja, kurį kiti tvarko, o tretį dalina jo pinigus. Žodžiu, duok ir užmirk, ką pataria ir šventasis Raštas.

Palik ašaras Maskvoje

Prįminus Nasvytį... Eina gandai, kad J. B. Lippincott Publishing Co. prašo LIFE žurnalo ištraukų iš Armonienės pergyvenimų, surašytų dr. A. Nasvyčio, skelbimą nukelti vėlesniam laikui, kad tai sutaptų su pačios knygos išleidimu. Laidykla knygą norėtų išleisti rudenį.

Detroito labai nepatyrusi dramos mėgėjų grupė kovo 19 d. Chicagoje Marijos aukšt. mokslo salėje statė A. Skėmos Žvakidę. Vaidinimą ruošusių Čiurlionio galeriją jį labai išreklamavo. Žmonių buvo labai daug, kurių dauguma nusivylė, o kai kas net ir pasipiktino. Mėgėjų pastangos vertos pagirimo, tačiau rezultatai neturi nieko bendro su valdybos menu! Kai kas kankinamą autorių pagerbė išleidamas dar prieš vaidinimo galą, o daugelis tik ranką numojo; kokia galerija, toks ir vaidinimas.

Operos solistė Vincė Jonuškaitė savo rečitalyje Chicagoje. Akompanuoja kompozitorius Vladas Jakubėnas.

Vincė Jonuškaitė su jos gerbėjais: kun. J. Prunskis, komp. Vl. Jakubėnas, Z. Chomskas (sveikines rengėjų vardu) ir muzikantas Bertulis.

V. Noreikos nuotraukos

MIRĖ STASYS POCIUS

New Jersey lietuviai buvo pritrękti Stasio Pociaus mirtimi. Vellionis buvo gimęs Gary Indiana, tebuvo 51 m. amžiaus, Newarko išgyveno 33 metus. Buvo veiklus lietuviškame New Jersey gyvenime, priklausė įvairioms draugijoms, klubams, lankydavosi parengimuose ir, apylamai, buvo visų mėgiamas asmuo. Buvo ilgametis Vienybės skaitytojas.

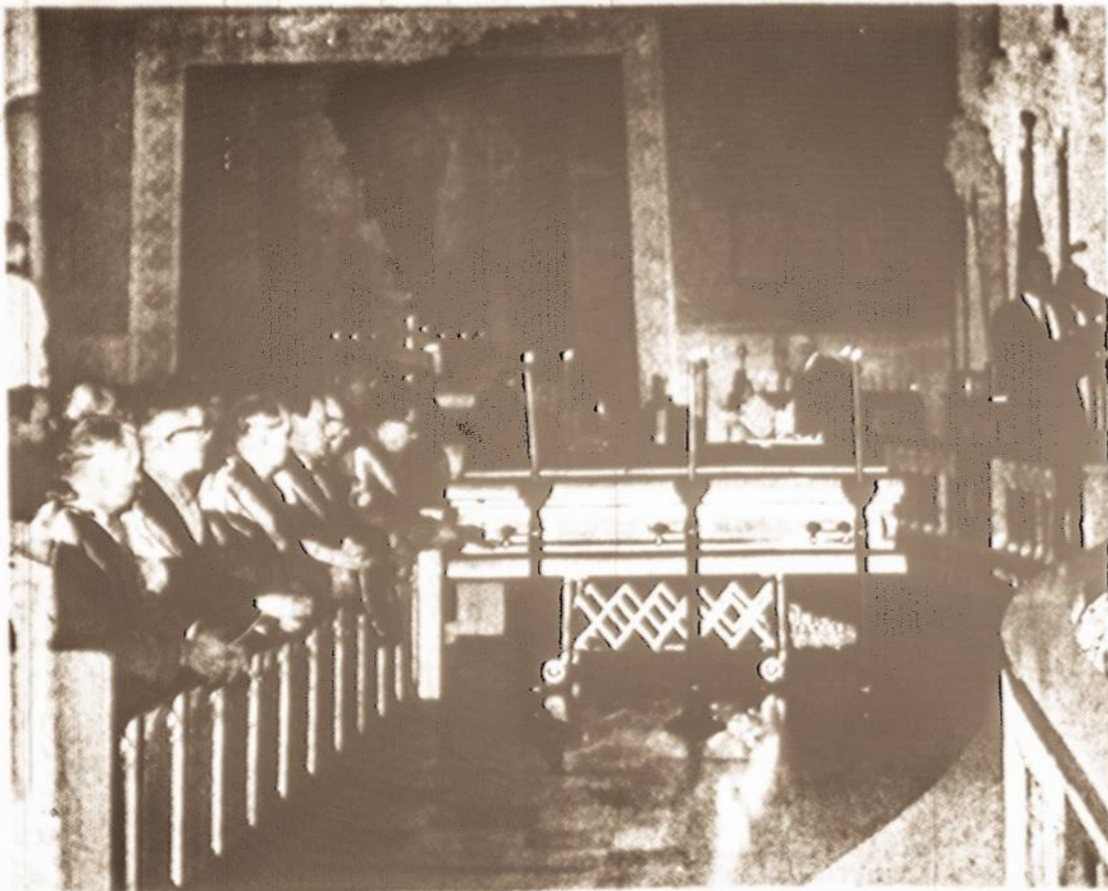
Gillame liūdesyje liko žmona Ona, du sūnus, Morkus ir Petras, duktė Gertrūda Janks Jankauskienė ir šeši anūkai. Pocius gyveno 245 Smith St., Newarko, savo namuose. Pocius buvo vienos didelės bizniso įmonės tarnautojas turėjęs gerą darbą. Savo laiku vellionio žmona Ona vedė lietuvišką radijo programą, ir tam darbu nemažai talkino Stasys. Tai buvo pavyzdinga lietuvių patriotų šeima, savo vaikus išauuginę lietuviškoje dvasioje. Šią skaudžią nelaimę giliai at-

Vellionis Stasys Pocius

jaučia visi New Jersey lietuviai, kurių tarpe vellionis buvo populiarus. Bet ypač skaudžiai išgyvena vellionio žmona pati neseniai sirgusi ir buvusi operuota.

Mūsų nuoširdi užuojauta našlei ir jos šeimai.

Dr. Bronių Dirmeikį laidojant... Mišios šv. Panelės Gimimo bažnyčioje, Chicagoje.

V. NOREIKOS NUOTRAUKOS

A. a. dr. Bronių Dirmeikį palydint į kapus... Palaidotas šv. Kazimiero kapinėse, Chicagoje, kovo 17 d.

Clevelando lietuviai

J. Antanaitis

ANTIMASKOLINIŲ KOVŲ ŠVENTASIS

MASKVA - PIRMOJI IR PASKUTINĖ ROMA. TAIP SKELBĖ VADOVAUJANTIEJI STAČIATIKIAI. KRITIŠKOJE ANŲ LAIKŲ LIETUVOS BUKLEJE, KAI PRIE JOS KAMIENO PRIARTĖJO RUSAI, IŠKILO ŠV. KAZIMIERO GARBINIMO KULTAS. RYŠIUM SU ANTRUSIŠKOM NUOTAIKOM, PLITO IR ŠV. KAZIMIERO KULTAS. PROF. DR. J. JAKŠTO PASKAITOS TASA CLEVELANDE APIE ŠV. KAZIMIERĄ.

Be abejo, totorių pavojus jaudino Vilniaus visuomenę ir tas turėjo įtakos kaip tik tuo metu gimstančiam Šv. Kazimiero kultui. Juk pavojaus metu įprasta šauktis šventojo globos. Totoriams bauginant Vilniaus gyventojus, miestas buvo apjuostas mūro tvirtove. Dabar tebestovinti Vilniuje mūro siena su Aušros vartais yra tos tvirtovės liekana.

Kurkas daugiau, nei totoriai ir turkai, Šv. Kazimiero garbinimui reišė rusai, kitaip sakant, Maskvos Kunigaikštijos ekspansija į Džiugąją Lietuvos Kunigaikštiją.

Bet dar prieš Maskvai išskylant trys galybės vyravo plačioje velyvesnės Rusijos erdvėje: 1) D. Lietuvos k-ja, 2) Auksinė totorių orda ir 3) D. Naugaras kuriam priklausė visa šiaurė iki Uralo kalnų. Maskva ilgai nu-

galėjo šias galybes ir didžioji Rusijos imperija įsikūrė. Pirmiausia Maskva nuskratė totorių jungu (1480 m.) ir patį Auksinę orda subyrėjo. Po to ji pasijungė sau ir D. Naugarą, nurungdama lietuvius - lenkus, kurie pirma bande jame įnešti savo įtakos. Einančiai ekspansijos keliu Maskvai beliko tik išstumi D. Lietuvos K-ją iš rusiškų sričių, ką ji ir įvykdė. Kariaudama su D. Lietuvos K-ja, Maskva lyg vykdė stačiatikišką misiją, atseit, "vadavo" savo tikėjimo žmones iš "lotyniškų" valdžios. Šią misiją Maskvos kunigaikščiai ypač išsikėlė, kai po Konstantinopolio žlugimo jie paliko pirmaujančiais valdovais visame ortodoksiniam, tai yra, stačiatikiškame pasaulyje. Maskva lyg ir užėmė turkams tekusio Konstantinopolio vietą. Čia ir kilo mintys, kad Maskva yra trečioji ir paskutinė Roma, po to, kai pirmoji Roma, jų manymu, klaidatikams (katalikams) teko, o antroji Roma (Konstantinopolis) netikėlių mahometonų užvaldyta.

Tiesa, dokumentuose ši trečioji Romos idėja formuluota 16 amžiaus pradžioje. Maskvos kunigaikštis pradėjo tituluotis "visos Rusijos viešpačiu" (hospodar vseija Rusi), kur žodis "rus" reišė stačiatikių pasaulį, o ne rusų tautą šiu laikų žodžio prasme.

Besiekdama pirmauti stačiatikių pasaulyje, Maskva tapo rimta grėsmė D. Lietuvos K-jai, kuri ligšiol buvo vyraujanti jėga rytų kaimyno atžvilgiu. Dar 1449 m. Kazimiero Jogailaičio sutartis su Maskvos kunigaikščiu rodė jėgų pusiausvirą. Šis lygybės pagrindais susitarimas buvo pirmas ženklas, kai Maskva atsistojo greta D. Lietuvos Kunigaikštijos. Netrukus jėgų pusiausvira pakrypo Maskvai.

Ši jauna, centralizuota, biurokratinė Maskvos valstybė, dar pasisavinusi mesianistines idėjas (atseit, būti pasauline pravoslavijos tvirtove) pralenkė seną Lietuvos - Lenkijos valstybę, kurią iš vidaus dar silpnino bekylas bajorų luomas.

Kritiška anų laikų Lietuvos būklė, kada prie jos kamieno priartėjo rusai, kaip tik sutapo su Šv. Kazimiero kulto pradžia. Ypač reikšminga, kad vienas pirmųjų ir garsiausių Šv. Kazimiero stebuklų įvyksta ties Polocku bei Dauguva, kur lietuviai kovojo su maskoliais (1518 m.). Čia ypač ryškėja vos pradėtas skleistis karalaikio kulto tikslas: sieti jį su antipravoslaviska ir antimaskoliška nuotaika. Šventasis lyg ir tampa atgamtinu lietuvų katalikų sąjungininku, kovoje su stačiatikiškais rusais. Ne kas kitas, o tik Maskvos milžiniška ekspansija, ypač antroje 15-to amžiaus pusėje, bus žadinusi mūsų šventojo kultą ir padariusi jį antimaskoliškų kovų šventuoju.

Šv. Kazimieras

Dail. Adomas Varnas

Kylas Šv. Kazimiero kultas iš pat pradžių turėjo ryšio su kovomis prieš Maskvos imperializmą ir stačiatikiybės grėsmę. Neveltui kilo padavimas, kartotas senesniuose istorijos veikaluose, jog Kazimieras išprašęs iš tėvo Vilniuje išleisti įsakymą, draudžiantį D. Lietuvos Kunigaikštijoje statyti cerkves. Tokio įstatymo buvimą sužinoję iš D. Kunigaikščio Aleksandro pareiškimo Maskvos carui Jonui III - čia jam, kad pagal jo pirmtakų įstatymą, cerkvių statyba Lietuvoje draudžiama. Šis įstatymas klaidingai buvo priskiriamas Vytautui.

Rodos, nėra pagrindo teigimui - sako prof. dr. J. Jakštas - kaip Z. Ivinskis skelbia Lietuvių Enciklopedijoje (XI tomas, 278 psl.), kad Jogaila tokį įstatymą bus išleidęs. Iš tikrųjų, Jogaila buvo susirūpinęs išlaikyti rusišką bažnyčią nepaliestą ir po Lietuvos krikšto. Tai rodo jo privilegija Lucsko žemei 1432 m. spalio 30 d., kur sakoma, kad stačiatikių bažnyčios nebūtų katalikiškoms verčiamos. Bet Ivinskio, rodos, nauja tezė - pastebti Jakštas - jog karalaitis draudęs statyti cerkves bent tose vietose, kur bernardinai varė misijų darbą, esanti

verta dėmesio. Šiuo atveju išiečių aikštėn šventojo artimi santykiai su šiais Lietuvos vienuoliais, kuri buvo vieni iš pirmųjų Šv. Kazimiero kulto pradininkų.

Cerkvių statymo draudimas pagal anų laikų nuotaikas nebuvo koks nepaprastas stebuklas. Štai Gniezo diecezijoje, kuriai priklausė ir Lietuvos bažnyčia, jau 1420 m. panašus draudimas buvo išleistas. Kai D. Lietuvos Kunigaikštija sudarė 1470 m. sutartį su Naugaru ir gavo to miesto suverenitetą, tai ir pasižadėjo nestatytį ten katalikų bažnyčių. Bet Lietuvoje, jei toks įstatymas ir buvo, jo praktiškai niekas nevykdė.

Šv. Kazimiero kulto išplitimui ryšium su antirusiška dvasia labai pasitarnavo ir jėzuitai, 1569 m. Vilniaus vyskupo Protasevičiaus pakviestai. Atsikėlę į Lietuvą, į tą "šiaurinę Indiją", kaip jėzuitai savo raportuose į Romą rašė, rado jie čia šalia silpnos katalikybės dvi herezijas: protestantizmą ir stačiatikiybę. Jiems pirmiausia parūpo jas abi išnaikinti ir katalikybę sutvirtinti.

Stačiatikiybę naikinti derėjo sena unijos mintis, kuri jiems ir pavyko įgyvendinti Breste 1596 m. Tam tikslui gražiai

NAUJAS KARYS

Šiomis dienomis išėjo iš spaudos kovo mėn. Kario 3 nr. Jo turinyje įdėti šie rašiniai: Em. Cekienės - Nepriklausomybės sukakties minėjimų prasmė. A. Žyganto - Indijos užkariautojai arijai. Ltn. A. Alksinio - Tolimuo-se Rytuose. V. Mantvydo - Seniausi lietuvių pėdsakai Amerikoje. J. Baublio - Geležinkelių būrys Vilniaus kryptimi. V. Širvydo - Senovės Lietuva. V. Vaitiekūno - Tarptautiniuose horizontuose pasižvalgius. L. B. B. - Gen. Vlasovo armija. Em. P. - Išnaudotinos progos tautos meilei ugdyti - K. Kepalo vert. - Iš lenkų karo atašės plk. L. Mitkivičiaus Kauno atsiminimų 1938 ir 1939 metais. Ed. Šulaičio - Plaukimas. B. Augino - Anykščių šilelio kariškoji parodija (eilėraštis). Be to, karinės žinios, veteranų veikla ir kt. Rašo: Stasys Butkus, 60-47 56 Rd., Maspeth 78, N. Y.

tiko jėzuitų Lietuvoje rastas, bet gal kiek pamirštas Šv. Kazimiero kultas. Jie ir ėmė gaivinti tą kultą.

Beje, dabar kilęs ginčas tarp mūsų Romos istorikų, kada Kazimieras pakeltas į šventuosius, esą galėtų būti bandomas spręsti ryšium su jėzuitų veikla. Tiesa, ginčas, kurį plačiai moksliniais argumentais atnaujino Z. Ivinskis, gal ir negalėtų būti, apytakiu, galutinai išspręstas, nes nėra išlikusi jo kanonizacijos byla. Tik iš Vilniaus vyskupo B. Vainos ir karaliaus Zigmanto Vazos raštų į Romą, rašytų 1602 m., sužinome, jog popiežius Leonas X-tasis įrašė Kazimierą į šventųjų sąrašą. Tačiau Z. Ivinskis netiki tokia ankstyva Kazimiero kanonizacija (Leonas X mirė 1521 m.) ir rodinėja jį buvus kanonizuotą Klemenso VIII 1602 m. Šiai tezei įrodyti ir senai sugriauti skirta didesnė pusė Z. Ivinskio monografijos apie Šv. Kazimierą. Bet kun. P. Rabikauskas savo straipsniu "Pastabos prie Šv. Kazimiero garbinimo istorijos" (AIDAI, 1958 m., 7 Nr.) replikavo Z. Ivinskiui ir taip pat pagal rankraštinius Vatikano šaltinius, smarkiai tą jo tezę pajudino.

Kaip ten bebūtų su tuo ginčijamu kanonizacijos laiku, bet viena yra aišku, kad nuo 17 amžiaus Kazimiero kultas prigijo mūsų tautoje ir šventasis tapo antimaskoliškų kovų simboliu.

Kitame numeryje: CARAS JONAS III-sis - LIETUVOS VAIKAITIS.

Šių metų KOVO 25 DIENĄ, šeštadienį, rengiamas vakaras tema

ČIURLIONIO PASAULIS

Vakaras rengiamas V. K. Čiurlionio, didžiojo lietuvių dailininko ir žymaus muziko 50 metų mirties sukaktuvių proga.

VAKARO PROGRAMAJE DALYVAUJA:

ANDRIUS KUPREVIČIUS
DR. KOSTAS OSTRASKAS
ALEKSIS RANNIT

CARNEGIE ENDOWMENT SALĖJE

United Nations Plaza ir 46 gatvė
Manhattan, New York

Pradžią: 6 val. vak. Įėjimas \$3.00. Po vakaro programos užkandžiai ir kava. Visus maloniai kviečia atsilankyti

ŠVIESOS AMBŪRIS IR SANTAROS FILISTERIŲ NEW YORKO SKYRIUS

Bilietams įsigyti iš anksto prašoma skambinti LA 8-2231 - N. Valaitienel

Vakarą globoja BALFAS

Šv. Kazimiero vitražas
Dail. A. Valeska

VIENYBĖ

1886 DEIMANTINIAI METAI 1961

192 Highland Boulevard, Brooklyn 7, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-7257

SATELITINĖ LIETUVA?

Vieša JAV prezidento Kennedy pozicija Sovietų Sąjungos atžvilgiu pasižymi reikalingu griežtumu. Panašiai, A. Stevenson apvylė savo priešrinkiminius oponentus, visiškai padoriai kovodamas Jungtinėse Tautose. Neperseoniausiai, jis aštriai atkirto A. Gromyko, kai pastarasis apkaltino Dag Hammarskjöld Lumumbos nužudymu. Atrodo, kad republikonų pranašytės dėl politinės linijos sušvelninimo nepasitvirtino, ir net kažkurie jų sveikina pirmuosius demokratų valdžios žingsnius komunistinio pasaulio atveju.

Tačiau, nepaslaptis, kad šalia griežtosios viešos linijos, padažnėjo pasikalbėjimai diplomatinuose kanaluose. Washingtono ir Maskvos pareigūnai dažnai susitinka ir praleidžia ilgokas valandas besikalbėdami. Informacijos apie šitokių pasikalbėjimus yra šykščios, viena aišku, Bandoma derėtis ir, galimas daiktas, labai rimtai derimasi. Tai patvirtina ir Sovietų laikysena JAV atžvilgiu, kuri nėra tokia atšauri kaip Eisenhowerio metu.

Ten, kur vyksta neformalus pašnekėsiai, atsiranda ir gandai. Kartais jie tikri, kartais apytikriai, kartais — melagingi.

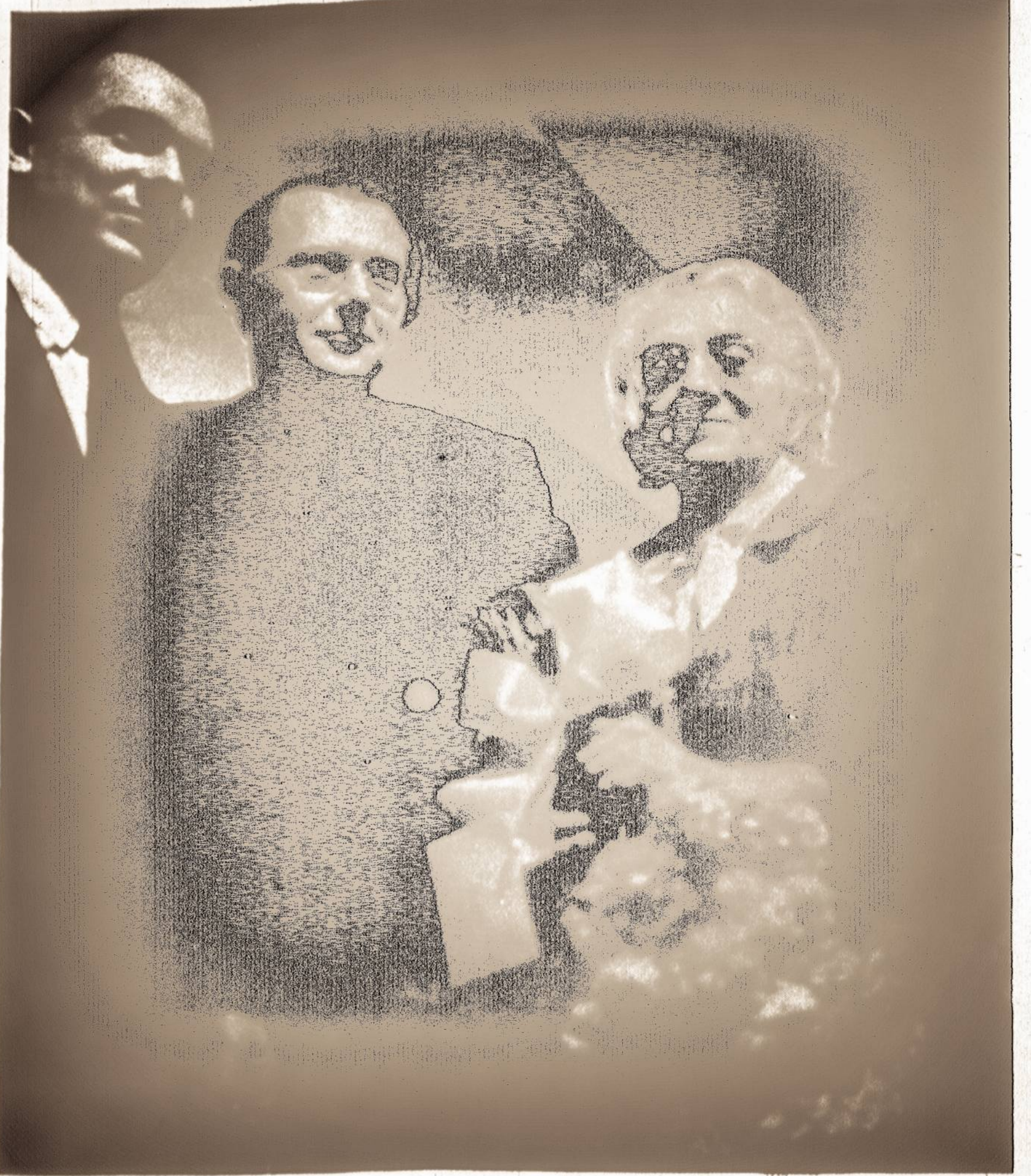
Vienas paskutiniųjų gandų liečia ir Pabaltijį. Šnekama, kad Washingtono ir Maskvos pareigūnų pasikalbėjimuose buvo svarstomas ir Pabaltijo nepriklausomybės klausimas. Manoma — Sovietų Sąjunga galinti suteikti Pabaltijo respublikoms tokį pat statusą, kokį turi Lenkija ir kitos satelitinės valstybės. Tokiu atveju, Pabaltijys būtų priimtas į Jungtines Tautas ir JAV faktinai pripažintų tųjų valstybių aneksiją.

Kyla klausimas, ar JAV apsimokėtų su šitokiu statusu sutikti, nes Sovietinis blokas įsigytų naujų balsų Jungtinėse Tautose. Antra vertus, JAV gal gautų kitokių svarbių nuolaidų iš Sovietų pusės.

Šis gandas, mums lietuviams, sukelia didelio susirūpinimo. Kartu kyla mintis: ar tik jis nėra išplaukęs iš komunistinių šaltinių?

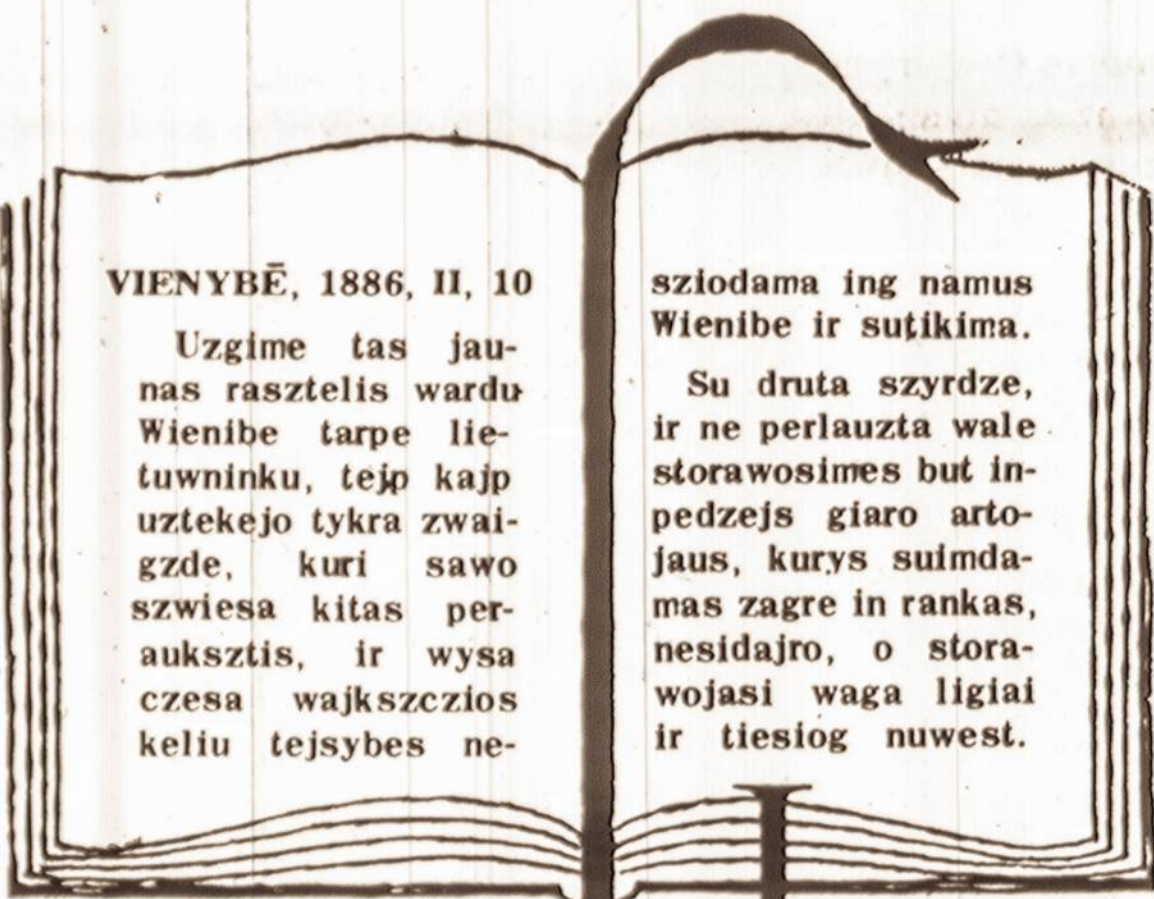
A. S.

Lygiai prieš 22 metus — kovo 22 — Adolfas Hitleris atplaukė karo laivu į Klaipėdą, kurią Lietuvos vyriausybė buvo priversta grąžinti Vokietijai. Kai Liepojos gatvėje žygiavo nacių kolonos, tai tūkstančiai vokietčių karo lėktuvų skrido viršum Klaipėdos krašto... Tai buvo Hitlerio triumfo dienos, bet taip pat buvo jo pradžia galo.

V. Mažello nuotrauka

LIETUVIŠKOJO TEATRO veteranė Z. Arlauskaitė — Mikšienė, po "Nežinomostis" spektaklio New Yorke. Jos kairėje, dail. A. Elskus ir dail. Z. Mikšys (sūnus).

DEIMANTINIO FONDO RĖMĖJAI

Uršulė Bacevičienė	\$25.00
Brooklyn, N. Y.	
Motery Vieniobė	20.00
Brooklyn, N. Y.	
J. Anskaitienė	15.00
San Mateo, Calif.	
A. Kivita	10.00
Maspeth, N. Y.	
V. Surma	10.00
Philadelphia, Pa.	
K. Demikis	5.00
New Britain, Conn.	
B. Paramskas	5.00
Washington, D. C.	
V. Baltrušaitis	3.00
Brooklyn, N. Y.	
A. Bender	3.00
Brooklyn, N. Y.	
A. Poderis	3.00
Brooklyn, N. Y.	
V. Yvonis	3.00
Brooklyn, N. Y.	

Visiems aukotojams nuširdžiai dėkojame.

szlodama ing namus Wienibe ir sutikima.

Su druta szyrdze, ir ne perlauzta wale storawosimes but inpedzejs giaro artojaus, kurys sulmdamas zagre in rankas, nesidajro, o storo-wojasi waga ligiai ir tiesiog nuwest.

Iš praeities Tavo sūnus...

1886 m. kovo 24 d.

...Randas maskolizskas persekioje labai katalikiszka baznycze, o labiause biskupus. Taigi dabar Kaune bis. Baranaucka no biskupistes numete už taj kad Kauno klasose atkalbejo malda lotiniszka jir uz taj, kad parasze gramatika lietuwiszka o nory iszdrukawot musyszkom literom...

Isz Wilencos biskupistos trys kunigus iszweže in Syberije, tarp tu wienu už taj, kad newa kalbino wienu sawo parafijonka kad neejtu už maskoliaus.

Francijoj toki szalczej, kad pilnos szpitoles žmoni su nuszalustom kojom, rankom...

WIENIBE LIETUWNINKU

Mums rašo

Pasigedau advokato Nargelevičiaus atsiminimų, kurių jau neradau praėjusiam Vienybės nr. Nei vienas iš iki šiol atsiminimus rašiusių nebuvo taip įdomiai pavaiždavęs dar visų mūsų atmintyje išlikusių Lietuvos laikotarpį, kaip tai yra padaręs adv. Nargelevičius. Laukiame jo atsiminimų žašos.

V. L-s

Los Angeles, Calif.

Skačiau VIENYBĖJE, o ir amerikoniškuose laikraščiuose atsiliepiamus apie A. Landsbergio dramą "Penki stulpai turgaus alkštėje." Buvau ir pats nuėjęs pasižiūrėti. Vaidinimas, nežiūrint kalkurių trūkumų, man patiko. Tik... man nebuvo aišku kuriame krašte ir po kieno priešpauda veiksmaus vyksta. Nepadėjo ir egzotišku akcentu tariami lietuviški vardai. Tuo labiau, kad prispaudėjų kariai buvo apvilkti žaliomis uniformomis, o kalkurie herojai dėvijo žalias rozetes švarkų atlapuose. Vienas žiūrovas man paaiškino; veiksmaus vyksta Airijoje, prieš šv. Patriko parądą...

A. S.

Brooklyn, N. Y.

Neseniai Philadelphiaje vieno parengimo metu, dalyvaujant apie 200 asmenų, A. I. ir P. D., susitarę, sukruvino ramų vietos gyventoją V. S. Tai buvo nemalonus įvykis; tame parengime, lyg tyčia, dalyvavo nemažas skaičius jaunimo.

Skundžiamasi, kad lietuviškuose parengimuose trūksta publikos. Bet kaip galima lankyti parengimuose, kur žmogus nesi saugus nuo užpuolimo bei sumušimo? Kokį pavyzdį tų asmenų vadovaujamos organizacijos duoda mūsų jaunimui? Philadelphiaje lietuvių visuomenė seniau tokių "pravyjų" nežinodavo.

JONAS KUTAS

Philadelphia, Pa.

Vienas mano pažįstamų kurią tai savaitės dieną, prieš Detroito dramos sambūrio gastroles New Yorke, paskambino man ir pakvietė mane kartu nueiti pažiūrėti A. Blisson "Nežinomostis" ponios Z. Mikšienės pastatyme. Pastebėjau, kad mielai elčiau, nes mėgstu teatrą, bet vienas dalykas mane gąsdina ir sulauko — tai pamokslininko pavojus. Priminiau man pasakambinusiui, kad A. Škėmos "Vienas ir Kiti" spektaklyje praėjusių metų gruodžio m. Balso reikalų vedėjas rado reikalo teatrine, nuotalką drumsti niekuo nereikalinga kalba į publiką pertraukos metu.

Man buvo gėda klausyti tos kalbos. Aš jaučiaus paniekinta ir pažeminta; ir daugelis kitų buvo pasipiktinę stačlokis reikalų vedėjo išsišokimu, degraduojančiu visą mūsų kultūrinę veiklą į špitolės gyvenimo kažkokį nereikšmingą priedą. Jeigu kunigėliui reikalinga estrada pasirodyti publikai, jis gali įstoti į kokį vaidintojų sambūrį, ir ten gautų vaidmenį; o jeigu jis nori

pamokslininkauri — yra bažnyčia, ir ten galima išlieti pamokslininkavimo aistras plačiausiu sriautu. Bet kam drumsti parengimo atmosferą nereikalingu, beprasmiu ir nuobodžiu šnekalu? Argi vien dėl pasiskeriačiojimo prieš auditoriją? Kunigėliui turėtų būti žinoma tuštybės vertė. Tokie Balso reikalų vedėjų išsišokimai — tai lyg deguto šaukštas į gryno vandens stiklinę.

Po tokių pastabų mano priešteliu man užtikrino, kad šį kartą panašių išsišokimų nereikėtų laukti, nes reikalų vedėjas bus pasimokęs, patyręs išpūdzius savo pirmojo netakto. Ir aš nuėjau į "Nežinomąją." Ir, deja, atsitiko tas pats! Dar blogiau! Reikalų vedėjas ne tik niekus kalbėjo, bet dar prieš spektaklį suorganizavo vakaruškas — Juozų sveikinimą, užtraukė net ilgiausių metų jiems. Ta visa nešvanki komedija tęsėsi gal dešimt minučių, ir priverte spektaklį pavėluoti.

Bet reikia stebėtis ir mūsų publika, neturinti jokios savivarbos ir ambicijos, neparodžiusia jokio atsparumo, ją žeminančiam ir išjuokiančiam veiksmai.

EMILIJA SAKAITĖ
Ozone Park, N. Y.

Kodėl Balso nauda suruoštamame spektaklyje negalėjo kalbėti jo reikalų vedėjas? Tokios ir panašios kalbos būna sakomos ir amerikiečių šalpos organizacijų nauda ruošiamuose parengimuose. Kai dėl Juozinų, tai "Nežinomostis" skelbimuose iš anksto buvo skelbiama, kad Juozai būsią pagerbti. Taigi, Balso reikalų vedėjas atliko tik savo pareigą, kurią jam spektaklio rengėjai buvo "uždėję".

— VIENYBĖS RED. —

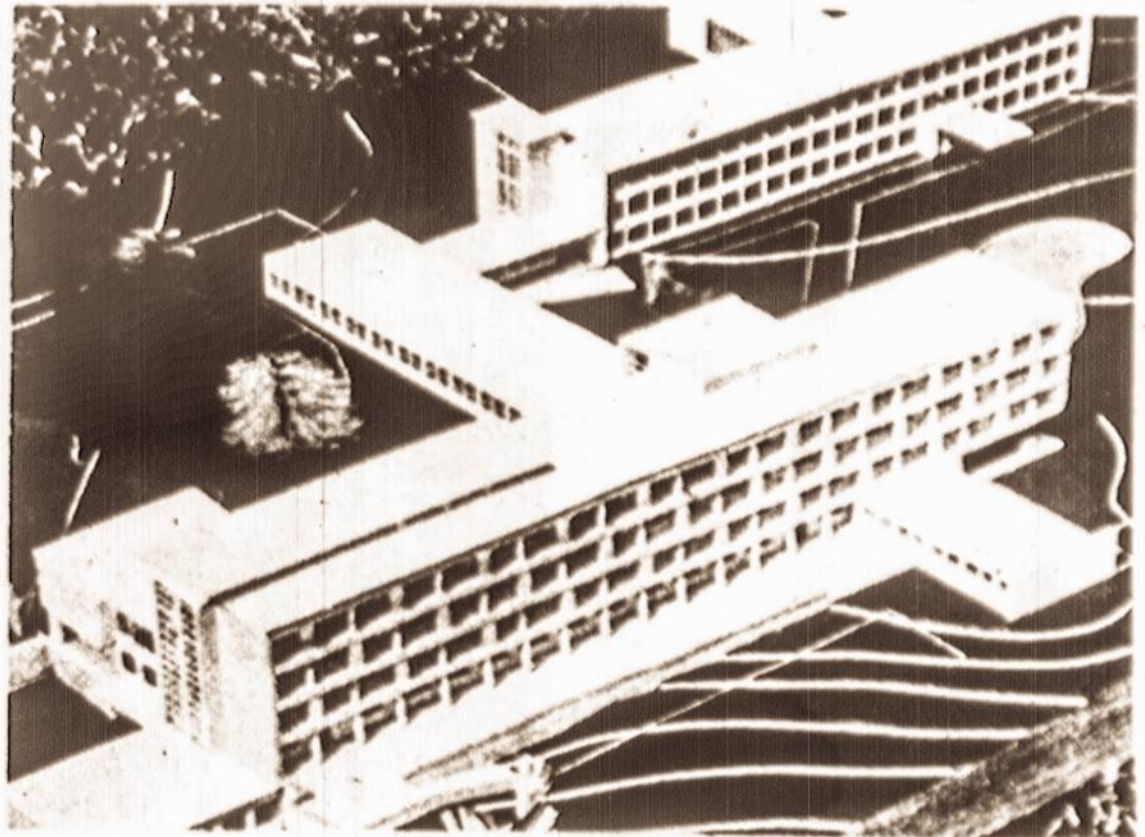

Pareiškimas Lietuvių Fondo reikalu

Pasitarimas įvykęs 1961 m. kovo mėn. 19 d. Čikagoje dalyvaujant iniciatoriams rėmėjams ir Lietuvių Bendruomenės atstovams Lietuvių Fondo reikalu nutarė:

1. Fondas steigiamas prie JAV Lietuvių Bendruomenės.
 2. Fondo lėšas telkia jo iniciatoriai ir Lietuvių Bendruomenė.
 3. Fondą saugoja ir jo neliečiamumą laiduoja patikėtiniai parinkti iš aukotojų.
 4. Fondo pelną kasmet paskirsto Fondo komisija, sudaryta iš Lietuvių Bendruomenės Centro Valdybos atstovų ir aukotojų atstovų. Pasitarimas, džiaugdamasis Lietuvių Fondo steigimo entuziazmu ir pasitarime vyravusia tarpusavio nuoširdaus bendradarbiavimo dvasia, prašydamas paramos šią dvasią taip pat nori perduoti ir plačiajai lietuvių visuomenei.
- Aukoms siūsti einamąsias sąskaitas atidaro dr. A. Razma su dr. G. Baluku ir JAV Lietuvių Bendruomenės Centro Valdyba. Priimamos ne tik tūkstantinės, bet ir bet kuri kita auka.
- Dr. K. Ambrozaitis, B. Babrauskas, dr. G. Balukas, St. Barzdukas, D. Bielskus, J. Breivė, V. Dzenkauskas, V. Ignaitis, J. Jasaitis, A. Kareiva, dr. F. B. Kaunas, prel. M. Krupavičius, J. Liorentas, B. Lungys, dr. A. Nasvytis, V. Naudžius, J. Pabedinskas, dr. B. Poškus, A. Pupelis, dr. A. Razma, dr. A. Rugienė, A. Rugytė, V. Šmulkštys, J. Švedas, dr. J. Valaitis.

B. Lungio nuotrauka
LIETUVIŲ FONDO steigiamasis susirinkimas. Pirmoje eilėje, iš kairės: J. Liorentas, Ignaitis, A. Rūgytė, prel. M. Krupavičius, dr. A. Razma, St. Barzdukas, Breivė, J. Švedas. Antroje eilėje: D. Bielskus, J. Jasaitis, V. Naudžius, Pupelis, B. Babrauskas, V. Šmulkštys, dr. G. Balukas, A. Nasvytis, dr. A. Rugienė, dr. Poškus, dr. Ambrozevičius, A. Koreiva, dr. Kaunas, Dženkauskas.

Projektuojami ligoninės pastatai.

Wienibe Lietuwniku dainuoja...

Lietuvos wiraj, nieko mes netbokim,
Mejle broliszka susywie nokim.
Czasas jau akis atidaritie,
Lietuvos warda auksztaj pastatitie.
Pabusk, lietuwi, isz to miego kieta,
Prisiziuerekie kajp daros ant swieto.
Koznas narodas sawo prowos tury,
Wardas Lietuwa tejp kajp grabe guli.
Kelkie isz grabo slaunas Gedymyne,
Prisiziuerekie in Lietuwas myne.
Kur ta galibe, kur tas wyskas dingo,
Miegt wysy, Ziurek kajp je aptyngo.
Lietuwas wardo kaznas pirm bijojo —
Kur tik je ejo, wysur iszkapojo.
O dabar, wiraj, in ka mes pastotojom —
Per neatbolnuma no wysko atstojom.
Nera to ant swieto, kad nebut galima,
Tik rejkie darit szczira sutarima.
Wyska su noru mozna padaritie,
Lietuwas warda auksztaj pastatitie.

VIENYBE, 1886 m.

Vasario 20 d. Vilniaus dailės muziejuje buvo atidaryta nusipelnusio meno veikėjo teatro dailininko Jono Surkevičiaus darbų paroda, skirta jo 50 metų sukaktuvėms pažymėti.

Akademinio Dramos Teatro, Vilniuje, aktorė G. Jackevičiūtė atšventė 50 metų sukaktį. Ji vaidino svarbius vaidmenis tokiuose veikaluose kaip "Marija Stuart", "Hamletas", "Viltis", "Tartufas", "Vyšnių sodas" ir eilėje sovietinių pjesių.

Sovietinis laikraštis Literaturnaja Gazeta smarkiai užpuolė V. Sirijs Gijos romaną "Voratinkliai draikės be vėjo", kuris buvo atspausdintas Pergalės žurnale 10 — 12 nr. Štai kaip kurios kritinės ištraukos:
"Prastesnis reikalas su nūdienišku. Jo žymės romane labai atsitiktinės, kartu ir giliai simptomiškas autoriaus požiūriui į gyvenimą. Kokios gi tos žymės? Tai — neorealistiškai filmai ir Žeraras Filipas ekrane, merginos su "arklių uodegomis", slautos kelnės, neiloninės kojtinės be siūlės... Kai dėl didžiųjų mūsų gyvenimo įvykių, tai jų visiškai nėra.
...Autoriaus pažiūrų beveik neįmanoma atskirti nuo jo herojų pažiūrų... apie miescionis miescioniška, štai kaip parašytas V. Sirijs Gijos romanas."

Vienybės Veteranai

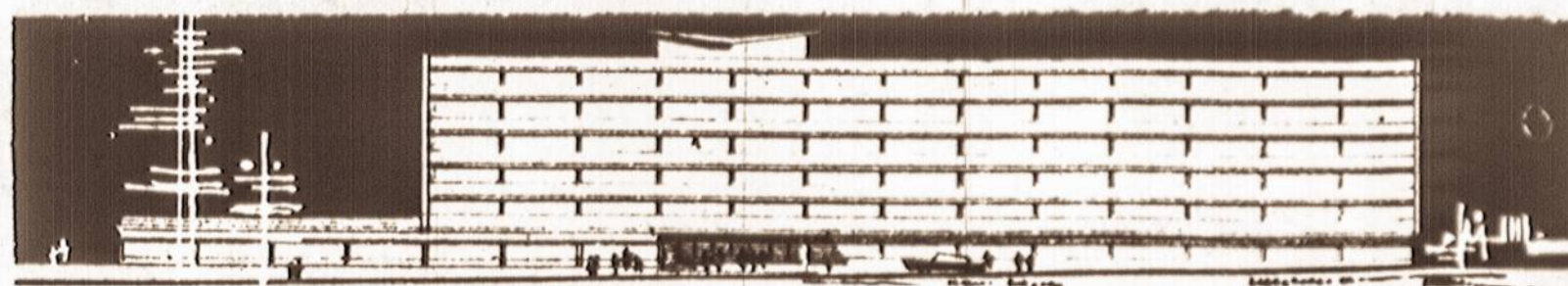
ir Kęstučio draugijoms, savo laiku, kuriantis Lietuvos valstybei, platino Laisvės paskolos lakštus, pats jų pirkęs už du tūkstančius dolerių. 1919 metais vedęs Rožę Bruzgaitę. 1925 metais buvo parvažavęs į Lietuvą, bet ir ten būdamas prenumeravo ir skaitė Vienybę. Anksčiau Pledas skaitė ir kitus laikraščius, bet vėliau, išėjęs į pensiją, pasilikė tik su Vienybe, kurią jis sako skaitysiąs kol gyvas būsiąs.

VINCAS PLEDAS, kilęs iš Beviršių kaimo, Rudaminos valsčiaus, Marijampolės apskrities, yra tikras Vienybės skaitytojas veteranas, bepertraukos šį laikraštį skaitęs išties 48 metus. 1911 metais atvykęs į Baltimorę, Vincas Pledas visą laiką dirbo kaip siuvėjas, kurį laiką pats buvęs siuvėjų kontraktorium. Be to, Pledas yra uolus vietos veikėjas, priklauso Mindaugo

Netrukus Vilniuje bus išleista A. Deksnio knyga "Kruvini istorijos puslapiai". Atrodo, autorius "demaskuos buržuazinių nacionalistų veiklą Lietuvoje ir užsienyje".

Lietuvos TSR Mokslų akademijos Lietuvių kalbos ir literatūros instituto žodinių sektorių jau paruošė šeštąjį didžiojo Lietuvių kalbos žodyno tomą.

Išleistas A. Lyberio sudarytas "Lietuvių kalbos sinonimų žodynas." Žodynas apima 720 sinoniminių žodžių pozicijų su daugiau kaip 3900 žodžių.

Projektuojamo 300 vietų viešbučio prie Vilniaus geležinkelio stoties aikštės fasadas. Projekto autorius - architektas S. Bareikis.

Janonio aikštės Kaune perspektyva. Dešinėje - būsimieji "Pramprojekto" rumai, kairėje projektuojamas naujas muziejaus korpusas. Vidury - Lenino paminklas, kurio grubi statula doko visą projektą. Projekto autoriai - architektai A. Sprindys, V. Stauskas ir S. Bartusevičius.

Lietuvių tautos ažuolo šimtmetis

Inz. Pijus J. Žiūrys
Avon Lake, Ohio

Garbingu Lietuvos miškų karaliaus ažuolo vardu buvo vadinamas dr. Jonas Šliupas. Ir ne be pagrindo. Jis vienas pirmųjų budino lietuvių tautą sunkiausiais rusų carų priespaudos metais. Jis buvo vienas tų, kurie nušvietė bundančios tautos kelius užtekančios "Aušros" skaisčiais spinduliais. Jis toli, už jūrų marių, Šiaurės Amerikos žemyne, kaip pavasario audra, išjudino savo kilmės tautiečius vadinti save garbingu lietuviu vardu. Jonas Šliupas savo visą gyvenimą su milžiniška energija ir geležine valia kovojo, kad jo Tėvynė Lietuva būtų ir laisva ir laiminga.

Dabar mes minime dr. Jono Šliupo gimimo šimtmetį. To Didžio Vyro mūsų tarpe, deja, jau nebėra: Lietuvos ažuolas palūžo tremty, vieną audringą naktį, svetimame Berlyne, kuris drebėjo ir valtojo po pragariską lėktuvų bombų krušą. Tačiau jo vardas, jo darbai ir pasiaukojimo savo tautai garbės garsas visada pasiliks kiekvieno lietuvių patrioto širdyje.

Didysis aušrininkas dr. Jonas Šliupas, kilęs iš vidutinių ūkininkų šeimos, gimė 1861 m. kovo 6 d. Rakandžių kaime, palei Šliupelių bažnytkaimį, Gruzdžių valsčiaus ribose. Jo tėvai buvo susipratę žmonės, savo tris sūnus, Joną, Roką (vėliau abu medicinos daktarus) ir Antaną, leido į mokslus, ne sąnaudos iš jų norėdami turėti, bet sulaukti naudingų savo kraštui ir savo vargstantiems žmonėms taip reikalingų anais laikais šviesuolių.

Šliupų vaikai pasižymėjo mokslo gabumais, ypač Jonas, sėkmingai baigęs Mintaujos pradžios mokyklą ir ten pat klasikinę gimnaziją aukščiausiu laipsniu. Aukštuosius mokslus Jonas Šliupas nuo 1881 metų studijavo Maskvos universitete filologijos ir teisių fakultetuose. Ten susipažinęs ir susidraugavęs su Petru Vileišiu ir Jonu Spudu, pradėjo leisti šapiragrafuotą laikraštėlį "Aušra". Tuo laiku Jonas Šliupas, suartėjęs su rusų liberaliniu sąjūdžiu, taip vadinamais "narodnikais", dalyvavo drauge su studentais revoliuciniame judėjime. 1882 m. buvo žandarų suimtas ir vėliau pašalintas iš universiteto, grąžintas į tėviškę Gruzdžių žandarų priežiūron.

Nebodamas žandarų sekių, Jonas Šliupas, slapta išvyko į Mažąją Lietuvą ir ten, dr. Jono Basanavičiaus prašomas, 1884 m. redagavo "Aušrą". Tačiau ir čia, Martyno Jankaus namuose, jis negalėjo ilgai darbuotis; caro rusų šnipai susėkė jo pėdsakus, užsiundė vokiečių policija, kad ji suimtų Joną Šliupą ir jems išduotų.

Jonas Šliupas, dviejų valstybių šnipų bei policijos persekiojamas, 1884 m. išvyko į Ameriką. New Yorke greitai susipažinęs su Lietuvos šlėktele Tvarausku, drauge įsteigė lietuvišką laikraštį "Unija". Bendrininkas pastebėjęs, kad redaktorius Jonas Šliupas nė nemano palaikyti "unijos" tarp lietuvių ir lenkų, jį pašalino. Jonas Šliupas, 1885 m. pradėjo leisti "Lietuviškąjį Balsą" — laikraštį, kurį, talkinamas savo žmonos Liudos Malinauskaitės, patsai prirašydavo, pats surinkdavo raides ir pats rankine mašina atspausdindavo, pats skaitytojams išsuntinėdavo. Tai buvo nepaprastai sunkus darbas, kurį ant savo pečių nešė du dideli patriotai, Liu-

Pirmoji Lietuvos valst. atstovybė Londone su jos šefu dr. J. Šliupu priešakyje. Dešinėje (sėdi) V. Čepinskas, kuris vėliau buvo paskirtas atstovu ir patarėjas K. Bizauskas.

da ir Jonas Šliupai, patys skurdžiai gyvendami iš abiejų labai mažo uždarbio. Nežiūrint visų sunkumų, Jonas Šliupas tuo laiku dar lankė Marylando universitete medicinos studijas, kurį baigė 1891 m. medicinos daktaro laipsniu.

Jonas Šliupas, tarsi paties likimo buvo pašauktas kelti savo tautiečių tautinę sąmonę, juose zadinti sąvagarbą, kad jie jaustųsi esą ne lenkais ir ne rusais, bet lietuviais. Šito jis siekė per savo laikraštį, per gausius raštus ir per prakalbas, su kuriomis aplankė daugybę Amerikos miestų ir miestelių, kur tik buvo susibūrusių lietuvių. Jonas Šliupas, drauge su tautinio nusiteikimo lietuviams kunigais, kūrė lietuviškas parapijas ir per jas atskyrė savo tautiečius nuo lenkų ir lenkinimo.

Jonas Šliupas 1886 m. buvo vienas iš pradininkų ir kūrėjų Susivienijimo Lietuvių Amerikoje, kuris vėliau suskilo į Susivienijimą Lietuvių Amerikoje ir Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Susivienijimą. Jonas Šliupas kuria ir kitokius sąjūdžius: 1899 m. sukuria Lietuvių Mokslo Draugiją su mėnesiniu "Apšvietos" žurnalu. 1900 m. drauge su kun. Vladislovu Demskiu sukūrė Lietuvių Laisvamanių Draugiją ir prie jos žurnalą "Laisvoji Mintis", kurios artimas bendradarbius vėliau buvo Kleofas Jurgelionis ir Karolis Vairas — Račkauskas.

Rusų — Japonų 1904 — 5 metų karas su jo reikšmingais padariniais — rusų ir pavergtųjų tautų revoliucinį judėjimą dr. J. Šliupą pašaukė naujiems uždaviniams. Jis, drauge su lietuvišiais socialistais, rinko aukas Lietuvos revoliuciniam judėjimui palaikyti. Bet kai paaiškėjo, kad socialistai surinktas aukas pasiuntė ne Lietuvos, bet Rusijos socialistams, dr. J. Šliupas su jais nutraukė ryšius visam laikui. Lietuvos revoliucinio judėjimo veikiami, dr. J. Šliupas drauge su kun. A. Žilinsku — Žilium, 1906 m., Philadelphijoje sukvietė pirmąjį visuotiną Amerikos lietuvių seimą, kuriame buvo paruoštas memorandumas,

reikalaujant Lietuvai autonomijos. Memorandumas buvo pasiūstas Rusijos vyriausybei, Amerikos spaudai ir JAV vyriausybės pareigūnams.

Vėliau dr. J. Šliupas visą energiją pajungė JAV savo tautiečių švietimui ir įvairių sambūrių telkimui. Jis nuosirdžiai remia mokslus einančių lietuvių jaunimą; nuo 1904 m. iki 1912 m. dr. J. Šliupas sekretoriauja mokslieviams šelpti Aušros Draugijos centre ir redaguoja "Laisvąją Mintį". Drauge su kitais JAV lietuvių veikėjais 1914 m. suruošia antrąjį Amerikos lietuvių seimą ir jo metu sukuria Amerikos Lietuvių Tautinę Sandarą su to paties vardo savaitraščiu.

Pirmam pasauliniam karui pasibaigus, dr. J. Šliupas išvyko į Lietuvos Konferenciją Stockholme ir ten rūpinosi savo šeimos pargabenimu į Lietuvą. Ne be didelių pastangų ir vargo dr. Jono ir Liudos Šliupų šeima, pastekus Lietuvą, įsijungė į nepriklausomos valstybės kūri-

EGLĖ ŠLIUPIENĖ
dr. Jono Šliupo pirmoji žmona

mo darbą. Sūnus chemikas, Kęstutis Šliupas, buvo Kauno Vytauto Didžiojo Universiteto chemijos docentu, dukterė dr. Aldona Šliupaitė daug pasidaravo kuriant ligonines bei kovojant su užkrečiamomis ligomis; dukterė Hypatija Yčienė (dabar Žiūrienė), įsijungė į visuomeninę veiklą.

Po tėviškės dangumi dr. J. Šliupą ištiko skaudus smūgis — mirė jo mylima žmona ir visų jo darbų bei sumanymų talkininkė Liuda. Vėliau dr. Šliupas vedė antrą žmoną Grausildą Grauslytę, susilaukė sūnaus Vytauto, kuris po antrojo pasaulinio karo, drauge su motina, atvykęs į JAV, čia baigė elektros inžinerijos mokslus, dabar dirba statybos bei įrengimo darbus Amerikoje ir už jo ribų.

Nebus per daug pasakyta, kad dr. Jonas Šliupas visą savo gyvenimą skyrė savo tautiečių ir savo tautos garbei bei gerovei. Visa tai, ką jis nuveikė, trumpam rašiny neįmanoma išminėti. Prie visų jo darbų dar noriu papildyti tai, kas dar nepamiršta, būtent: dr. J. Šliupo pastangomis buvo sukurta pirmasis Amerikos lietuvių laikraštinių suvažiavimas. Jo pastangomis buvo sukurta ir 1914 — 17 m. sėkmingai veikė Lietuvos Autonomijos Fondas. Jis buvo Lietuvos tautinės Tarybos narys 1917 — 19 m. ir tos Tarybos Vykdomosios Komisijos narys Vašingtone 1918 — 19 m. Amerikos Lietuvių Atstovas Stockholmo konferencijoje 1919 m. Lietuvos Respublikos Diplomatinis Atstovas Londone 1919 ir tose pačiose pareigose Rygoje 1919 — 20 m. Dr. J. Šliupas buvo vienas kūrėjų Lietuvos Akcinės Bendrovės "Garlaivis", Lietuvių Etinės Kultūros Draugijos bei kitokių sambūrių steigėjas.

Dr. Jonas Šliupas parašė ir išleido per 40 įvairaus turinio knygų bei leidinių lietuvių, anglų ir lenkų kalbomis. Jo turiningos ir kupinos jautraus atgarsio kalbos savo metu plačiai aidėjo JAV lietuviškose sueigose. Jis energingai kovojo su visais Lietuvos priešais. Kur tik virė judrus lietuvių gyvenimas, ten visada buvo ir dr. J. Šliupas. Jis

veikė ne tik tautininkų bendraminčių sambūriuose, bet visur ir tarpe visų lietuvių. Savo judria veikla jis privertė veikti ir savo priešus dvasielinius. Pavyzdžiui gali būti kad ir Tėvynės Mylėtojų Draugija su paskaitomis, vaidinimais ir knygomis, kuri stipriai traukė jaunimą. Dvasiškija atsvarai ikūrė "Žvaigždę" ir Lietuvos Vyčius, kurių pagalba traukė jaunimą į savo įtaką...

Matuojant dr. J. Šliupo veiklą šių dienų sampratos mastu, atrodo, kad be jo įtakos, veiklos, ugningos energijos ir nuolatinio šauksmo per spaudą, knygas, paskaitas ir aukų vokus, — vargu JAV lietuvių būtų buvę taip paruošti teikti pagalbą Lietuvos nepriklausomybės pripažinime. Taip pat ir piniginių paramą jaunai valstybei sunkiausiais jos kūrimosi metais!

Laisvoje tėvynėje dr. J. Šliupas pasitenkino kukliomis Kauno Vytauto Didžiojo Universiteto privatocento pareigomis ir Šiaulių valstybinės gimnazijos mokytojo darbu. Rašė ir leido knygas, už savo laisvų minčių atvirą skelbimą, buvo Šiaulių apygardos teismo net nubaustas, bet Vyriausiojo Tribunolo išteisintas... Kauno Vytauto Didžiojo Universiteto vadovybė, dr. J. Šliupui už jo literatūrinius darbus 1923 m. suteikė Garbės Daktaro laipsnį, o Lietuvos vyriausybė 1925 m. ir 1933 m. jį pagerbė išleisdama su jo atvaizdu pašto ženklukus.

Po pirmojo Rusijos komunistų antplūdžio, kada visi turėjo progos pažinti jo skelbiamą "laisvę ir lygybę", antru kartu tai pačiai grėsmei artėjant, dr. J. Šliupas, drauge su tūkstančiais savo tautiečių, pasitraukė į Vokietiją, o iš ten į Austrijos Feralbergo kalnus. 1944 m. lapkričio m. dr. J. Šliupas buvo iškvieistas Berlyną pasakyti per radiją kalbą JAV lietuviams. Tos kalbos jam pasakytį, deja, nebeteko; tą naktį įvyko baisus Berlyno bombardavimas, kurio paveiktas dr. Jonas Šliupas paryčiu mirė viešbutį. Jo kūnas buvo sudegintas krematoriume, o pelenų urna, vėliau atgabenta į JAV ir palaidota Chicagos Lietuvių Tautinėse Kapinėse.

Baigdamas šį kuklų rašinį apie lietuvių tautos ažuolą, noriu pastebėti, kad aš, kaip ir daugelis tūkstančių JAV lietuvių, išmokome savo tėvynę mylėti ir josios labai dirbti, iš Vinco Kudirkos raštų, kuriuos išleido Tėvynės Mylėtojų Draugija, sukurta dr. Jono Šliupo bei jo bendraminčių. Klausydamas didžiojo aušrininko kalbų ir skaitydamos jo raštus apie Lietuvos praeitį bei jai daromas kitų skriaudas, išmokau ir patsai veikti bei esamose sąlygose būti naudingi Lietuvai ir lietuviams.

Turime prisipažinti, kad dr. Jono Šliupo vardas per išgyventą dešimtmetį buvo kaip ir pamirštas. Šiandien jo vardas vėl kyla iš srovinių menkystės ūkanų ir mūsų amžininkų nesugebėjimo jį visuotinai įvertinti. Kas met Šliupo darbai ir nuopelnai vis labiau ryškėja, taip pat ryškėja jo tauri asmenybė, skatinusi visus lietuvius sekti didžiųjų lietuvių tautos sūnų pavyzdžiu, kovoti ir dirbti dėl tautos ir brolių lietuvių gerovės.

Mes, kilnaus dr. Jono Šliupo amžininkai, kurie turėjome laimės jį asmeniškai pažinti, esame laimingai, nes savo akimis matėme, kaip Didysis Vyras savo darbais kūrė pačią garbingiausią Lietuvos istorijos epochą!

J. Pautieniaus paroda Rochesteryje

Rochesterio LB valdybos iniciatyva kovo 11 – 12 buvo suruošta dail. Pautieniaus darbų paroda kuria aplankęs prisimintau prieš 11 metų plaukiant per Atlantą vieno dailininko pareikštas mintis, butent:

– Daug mūsų menininkų atvykę į JAV svetimiems dainuos, šoks, pieš ir gal turės pasisekimo. Tačiau daugelis susitrauks savame kiaute ir nesiryš reikštis meno veikloje.

– Kodėl? – paklaustau jį.
– Todėl, kad nė vieno nežavi svetima kūryba. Juk kiekvienas mielai gali pasigerėti meno kūriniams, tačiau svetimtųjų kūrybinį impulsą duoti negreit kas nors sugeba. O iš kur imsi svetimojo padangėj tų impulsų, kurie giliau užgautų jų širdį? Kol jų pritekai iš tėviškės pasiimtų, tol bus imanu ką nors sukurti ir kitiems parodyti.

Atrodo, kad tie spėjiojimai labai mažai pasitvirtino.

Mūsų dailininkai atsidūrę svetur nenuleido rankų, jie savo laisvalaikį pašventė kūrybai. Vaizdinio meno srityje įvairių krypčių ir žanrų lietuvių dailininkai išsiskiria savo idėjos gilumu ir originalumu. Plastikinis menas – tapyba, moderninis, skulptūra, grafika ir kitos šakos auga, plečiasi, pasiekdamos ypatingo efekto ir simbolikos.

Džiugu, kad daugelis lietuvių dailininkų rodo su savo kūryba viešumoje. Pavyzdžiui, kad ir toks dailininkas J. Pautienius: Rochesteryje įvyko jau 15-ji jo paroda.

Rašytojas Jankus parodos atidarymo proga savo kalboje pasidžiaugė dail. Pautieniaus po ilgos pertraukos vėl sugrįžimu prie meno, kur dabar labai aktyviai reiškiasi kūryboje ir tuo pačiu reprezentuoja ne tik Lietuvos vardą lietuviuose, bet ir kitataučiose. Pautieniaus tapytus paveikslus lankytojai mėgsta. Mat,

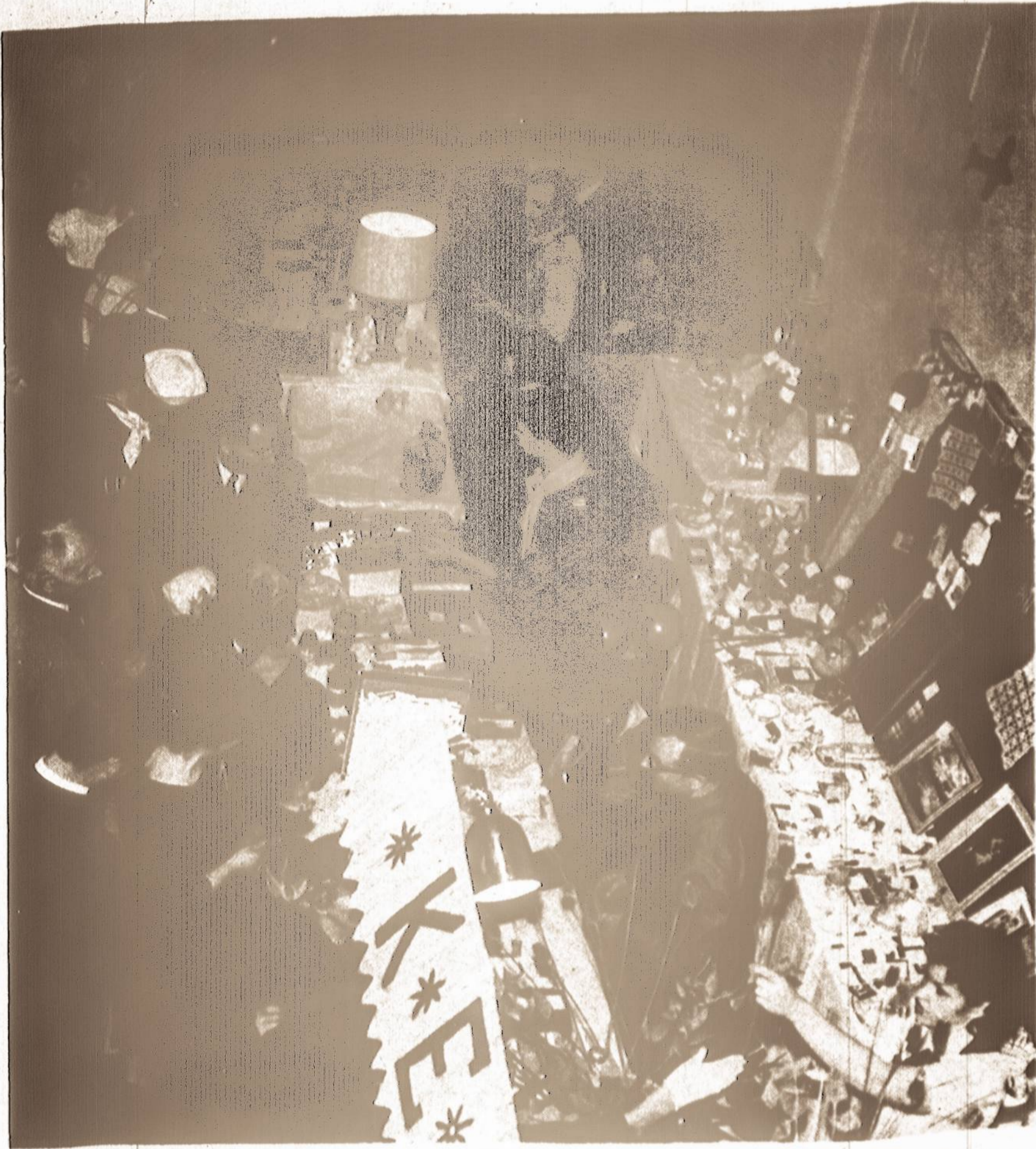
plačioji visuomenė į meną žiūri kitaip, negu menininkai. Žiūrovas stebėdamas paveikslą pats sau grožio pojūčius nustato – juo gėrisi. Vieni gilinasi į paveikslą turinį, kiti į jo spalvas. Eiliniam žiūrovui nesvarbu ar paveikslas sukurtas realizmo, individualizmo, ar modernizmo bei impresionizmo linkme, bet tik paveikslas jam patinka, jis jį vertina ir perka.

Parodoje buvo išstatyta 40 paveikslų. Visi jie buvo gražūs, patrauklūs. Parodą aplankė 600 žiūrovų, iš kurių 10% sudarė kitataučiai. Nupirko 13 paveikslų. Reikia pažymėti, kad tokioje negausioje Rochesterio lietuvių kolonijoje paroda turėjo didelio pasisekimo.

J. MISKINIS

Valstybinės filharmonijos salėje įvyko jubiliejinis Lietuvos TSR Nuspelniusių liaudies dainų ir šokių ansamblio koncertas įsikūrimo 20 metų atžymėti. Programoje: trijų dalių folklorinė suita Aukštaitija, Dzūkija ir Žemaitija. Muziką sukūrė kompoz. A. Budriūnas, P. Stepulis ir J. Švedas. Antroje dalyje – koncertas, kuriame buvo atlikti B. Dvariono, J. Švedo, V. Kairiūkščio, V. Laurušo kūriniai. Parodyti nauji šokiai – „Septynuolis“, „Taikos kanklės“, satyrinė šokių scena „Tarškaliukas“.

Jau keli metai, Neapolyje yra įsikūrusi Europos rašytojų, bendrija, kurios pagrindinis tikslas – Rytų ir Vakarų Europos rašytojų suartėjimas. Be sovietinių rusų rašytojų I. Erenburgo, N. Bažano, A. Gončiaro, V. Katarjevo ir kt., į tą bendriją priimti ir sovietiniai lietuvių rašytojai: J. Baltušis, K. Korsakas, E. Mieželaitis ir A. Venclova.

V. Noreikos nuotraukos

Senobinė Lietuviška tradicija Kaziuko Mugė, kuri yra susijusi su šv. Kazimiero švente atnaujinama Chicagos skautų. Toji mugė Lietuvoje pasizymėjo ne tik kasdieninių prekių pasiūla, bet ir liaudies meno išdirbinių paroda.

VIRŠUJE: Chicagos Skautų suruoštos Kaziuko Mugės vaizdas iš viršaus.

VIDURY: Svečiai girksnoja. Iš kairės: kons. Daužvardis, P. Vijeikis, Vl. Zailskienė, J. Daužvardienė, Br. Juodelis ir kt.

APAČIOJE: Mugės atidarymas.

Sovietų lietuvių dailininkų sąjungoje įvyko tapytojų sekcijos susirinkimas. Prof. P. Gudaitis, dail. J. Švažas, V. Karatajus, P. Gudynas, V. Gečas, L. Surgaillis susirūpinę kalbėjo apie sekcijos veiklą, kuri paskutiniu metu susilpnėjo. Tapytojai nebejaucia vadovaujančios ir nukreipiančios sekcijos biuro rankos, išblėso kūrybinių diskusijų, parodų aptarimų ir apsvarstymų pobūdis.

VIENYBĖS DEIMANTINIO JUBILIEJAUS IŠKILMĖS

ONA CHELEDEN, žinoma veikėja ir finansininkė, Liberty Federal Savings & Loan Association vykdomoji viceprezidentė iš Philadelphijos, vadovaus Vienybės deimantinio jubiliejaus banketo programai, įvykstančiai Hotel Granada, tuojau po koncerto Academy of Music salėje, Banketo pradžia 6:30 val. vakare. Kaip žinia, Vienybės deimantinio jubiliejaus koncerte dalyvauja Onos ir Kazio Cheledenų talentinga dukra, arfistė Carol Cheleden.

RŪTA LEE KILMONYTĖ

BILIETŲ KAINOS Į VIENYBĖS JUBILIEJINIŲ KONCERTŲ: ORKESTRA \$5.00, MEZZANINE - \$4.00, BALKONE \$3.00 (įskaitant mokesčius). Į BANKIETĄ - \$10.00 ASMENIUI (įskaitant mokesčius). BILIETAI GAUŅAMI VIENYBĖJE TELEF.: APPLGATE 7-7257 IR PAS PLATINTOJUS.

STUDENTŲ SKAUTŲ SĄJUNGA

kviečia visus atsilankyti į
JAUNŲJŲ DAILINIKŲ PARODĄ
sestadienį nuo 11 val. ryto iki 5 val. p. p.
sekmadienį nuo 12 v. iki 5 val. po pietų

Kovo 25 ir 26

APREIŠKIMO PARAPIJOS SALĖJE

Sekmadienį po 11 val. mišių bus dailininko
K. Žoromskio paskaita apie modernų meną

MOTERŲ VIENYBĖS

Pavasario Balius

ŠEŠTADIENĮ BALANDŽIO (APRIL) 8 D.

KNIGHTS OF COLUMBUS SALĖJE
616 JAMAICA AVENUE, BROOKLYN, N. Y.

Sokiams gros Gene Mitchko orkestras

IZANGA \$2.00 PRADŽIA 8:30 VAL. VAK.

VIENYBĖS DEIMANTINIO JUBILIEJAUS PROGRAMA ACADEMY OF MUSIC SALĖJE Š. M. BALANDŽIO 16 DIENĄ, 2:30 V. P. P.

Vienybės deimantinio jubiliejaus minėjime balandžio 16 dieną (sekmadienį) 2:30 valandą po pietų Academy of Music Operos salėje, Brooklyne, statomas specialus vaidinimas, kurį parašė ir režisuoja rašytojas Antanas Škėma ir aktorius Vitalis Žukauskas.

Slame nepaprastai įdomiame pastatyme bus atkurtas 1886 metų laikotarpis, kai į Ameriką atsirito pirmoji "dypukų" banga ir, Plymouth, Pensilvanijoje, "užgimė tas jaunas rasztelis wardu Wienibe..."

Skirtinguose vaizduose, bus parodyta, kaip anų laikų lietuvius imigrantas atvykęs į Ameriką buvo "ištremtas" sunkiems darbams į Pensilvanijos anglių kasyklas. Atskirose scenose pamatysime, kaip gimė tas pirmasis "Wienibes Lietuwninku" numeris, kaip anų laikų lietuviai stengėsi reikštis kultūrinėje veikloje, kaip jie statė veikalus, tokius kaip Nagornavičiaus "Živilė" ir t.t. Napleidžiamas ir pirmųjų imigrantų socialinis gyvenimas. Kaip šiais, taip ir anais laikais, jaunimas linksminosi, kūrė šeimoms židinius, nežiūrint ekonominio gyvenimo sunkumų naujame krašte. Skirtumas nuo dabartinio "akademino" jaunimo buvo tik toks, kad anais laikais atvykę lietuviai Amerikoje nerado nei geradarių, nei sponserių, nei balfų, nei "veiksnių", o toks žodis, kaip stipendija bei palepavinimai aukštesnio mokslo siekti visai nebuvo žinoma.

Vienybės deimantinio jubiliejaus proga parvaizduotas 1886 metų laikotarpis bus įdomus tiek senesiems ateiviams, tiek jų vaikams Amerikoje, tiek ir naujiems "dypukams" ir jau Amerikoje užaugusiems bei erdves betyrinėjantiems "moderniesiems" lietuviams.

Pirmajai programos daliai vadovaus išžymusis scenos veteranas artistas Stasys Pilka, kuris vaidins "Laiką" - "...niekad negimusį ir niekad nemirusį..." Be to spektaklyje vaidins Hollywoodo filmų ir TV aktorė Rūta Lee Kilmonytė, Vida Gintautaitė, Antanas Škėma, Vitalis Žukauskas, J. Lapurka, Liogys ir kt. Dalyvaus Mykolo Cibo vadovaujamas Operetės choras ir Jadvygos Matulaitienės tautinių šokių grupė, specialiai paruoštuose šokiuose.

Vladas Jakubėnas, yra vienas iškiliausių mūsų nuosaikios modernios krypties kompozitorių. Savo darbu jis itin gerai pasiruošęs. V. Jakubėnas kompoziciją studijavo pas Tallat - Kelpšą, Rygos konservatorijoje pas J. Vitols ir fortepijoną pas Dauges. Vėliau, kompozicijos studijas gilino Berlyne. Dėstė Kauno konservatorijoje. Yra sukūręs tris simfonijas, rapsodiją, eilę kūrinių kamerinei muzikai ir fortepijonui. Ypač pažymėtinos jo dainos solo ir chorui, Kalkurios, kaip pvzdž. Ežerėlis. Kai numirsiu, Penkios liaudies dainos - itin populiarios. V. Jakubėnas yra ir kultūringas dirigentas ir akompanuotojas. Jis, panašiai kaip Stravinskis ar Coplandas, preciziškai diriguoja savo kūrinius. Tai reta ypatybė muzikiniam pasauliui.

Po 75 metų

Vienybės deimantinio jubiliejaus programos antroji dalis bus 1961 metų ženkle. Čia jau pamatysime mūsų kultūrinius laimėjimus po 75 metų...

Programai vadovaus aktorė Rūta Lee Kilmonytė i 17 psl.

VIENYBE, 1961 m. kovo 24 d.

Ivyksta balandžio 16
2:30 val. p. p.
Academy of Music
Brooklyn, N. Y.

Buvusioji Moterų Vienybės pirmininkė ir žinoma veikėja (kairėje) Paulina Šimėnienė su Rūta Lee Kilmonyte ir Lietuvos Gen. Konsulo New Yorke žmoną Regina Budrienę (dešinėje). P. Šimėnienė, nuoširdi Vienybės rėmėja, deimantinio jubiliejaus proga organizuoja savo gimines ir pažįstamus į Vienybės deimantinio jubiliejaus koncertą ir banketą. Pažymėtina, kad Moterų Vienybė, kuri prieš keturį metų Rūtai Lee Kilmonytei surengė priėmimą, š. m. balandžio 8 d. Knights of Columbus salėje, Brooklyne, rengia 27 metų Pavasario Balių. Dabartinė Moterų Vienybės pirmininkė, Helen Kulber-Kulbokienė, kviečia visus vienybniečius gausiai dalyvauti metinėje šventėje.

Stasys Pilka, vienas žymiausių Lietuviško Teatro veteranų, Dramos meną studijavo Rusijoje tokiose šventovėse kaip Akademiniis rusų dramos teatras. Jau Petrapilyje vaidino Mejercholdo režisūros spektakliuose. Maskvoje studijavo ir režisūrą. Grįžęs į Lietuvą suvaidino visą eilę nepamirštamų vaidmenų ir surežisavo augšto lygio spektaklių. Pažymėtini vaidmenys: Ferdinandas ir Vurmas Klastoj ir Meilėj, Henšelis Vežėjui Henšely, Gratas Naujuosiuose Žmonėse, Palšovskis Prieš srovę ir kt. Trentyje: Kreonas Antigonoje, Strazdelis Prieš srovę ir kt. S. Pilka ir Lietuvoje ir trentyje surežisavo eilę iškilų spektaklių. Kartu jis nepamirštas savo recitaluose, kuriuose išryškėja jo kaip šekspyrinio aktorius reta ypatybė. S. Pilka gerai pažįstamas seniesiems Amerikos atelviams, kur jis lankėsi nuo 1926 iki 1929 metų, režisavo, vaidino, skaitė. Daugelis tebeprisimena jo keliones Dzimdzi — Dzimdzi trupėje, kartu su V. Dineika ir A. Vanagaičiu.

Jadvyga Matulaitienė, su savo šokėjų grupe ruošia specialų senovišką žaidimą ir šokius VIENYBĖS jubiliejaus vaidinimui. Vienoje scenoje bus pavaizduota senobinio lietuviško kaimo nuotaika ir iškeliavimas į tolimą Ameriką.

Carol Cheleden (dešinėje), norėdama suteikti daugiau iškilmingumo Vienybės deimantinio jubiliejaus minėjimui skambins duetus su savo drauge Judy McDonald, taip pat žymi artistė iš Tennessee. Jos yra koncertavusios daugelyje miestų ir visuomet vežasi savo nuosavas arfas, kurių vertė apie 10 tūkstančių dolerių. Carol Cheleden ir Judy McDonald susipažino garsiajame dr. Salzedo "Summer Harp Colony of America" Maine valstybėje, kur abi studijavo arfą.

DEIMANTINIO JUBILIEJAUS PROGRAMOS DALYVIAI

Atkelta iš 10 psl.

monyte. Bus didžiulis simfoninis orkestras, kurį diriguos mūsų įžymusis kompozitorius Vladas Jakubėnas ir solistai: Lietuvoje gimusi, bet Amerikoje muzikinį mokslą baigusi ir gilinusi dainininkė Aldona Stempuzienė iš Cleveland, Ohio; žinomų Philadelphiaus veikėjų ir finansininkų Kazio ir Onos Cheledenų duktė, trečios kartos Amerikos, lietuvaite arfistė Carol Cheleden su savo kolege iš Tennessee arfiste Judy McDonald, akordeonistas Charles Daubaras, Amerikoje gimęs talentingas lietuvis muzikos virtuozas ir, pagaliau nepriklausomos Lietuvos Prezidento ir Sofijos Smetonienės anūkas, Juliaus ir Birūtės Smetonų sūnus, pianistas Antanas Smetona.

Mykolas Čibas, kuris diriguos Operatės Choro.

Tai programa, kuri kaštuos tūkstančius dolerių ir teįmanoma surengti kartą į 75 metus...

Štai kodėl Amerikos lietuviai, nuo Pacifiko iki Atlanto pakraščių, ruošiasi dalyvauti Vienybės deimantinio jubiliejaus iškilmėse

balandžio 16 dieną, Academy of Music Operos salėje, Brooklyne.

Po minėjimo, puošniose Hotel Granada salėse (tik skersai gatvės nuo Academy of Music, Lafayette Ave ir Ashland Place, Brooklyne), įvyks banketas, skiriamas senųjų ir naujųjų Vienybės veteranų, rėmėjų bei bendradarbių pagerbimui, taip pat šokiai grojant dviems orkestrams. Banketo programai vadovaus populiarūs Philadelphiaus veikėjas Ona Cheledinienė.

Visi prašome skubėti įsigyti bilietus. Nors visos vietos rezervuotos ir bilietai bus parduavinėjami Academy of Music kasoje koncerto dieną, bet reikia nepamiršti, kad pats geriausias bilietų pasirinkimas yra DABAR. Bilietų kainos į koncertą (įskaitant mokesčius) yra šios: orkestra \$5,00, mezzanine \$4,00, balkonas \$3,00.

Į banketą bilietas asmeniui — \$10,00. Kadangi bus patiekta vakarienė su kokteilium, tai rengėjams iš anksto reikėjo garantuoti svečių skaičių. Banketo dalyvių skaičius tokio būdu bus ribotas ir todėl prašome bilietus kuo anksčiau įsigyti. Šokiuose dalyvaujama su tais pačiais koncerto įžangos bilietais.

Naujoji Anglija jau pajudėjo

Kasmet Vienybės koncertuose dalyvauja gausūs vienybiečių būriai iš įvairių Conn. ir Mass. vietovių. Bet šiemet, Vienybė švenčiant savo deimantinį jubiliejų, ypač daug vienybiečių bei jų draugų rengiasi atvykti iš tokių miestų, kaip Stamfordas, Bridgeportas, New Havenas, Ansonia, Waterbury, Hartfordas, Bostonas, Lawrence, Worcester ir kitur.

Kadangi balandžio 16 bus patį pavasario pradžia, tai oras netrukdydys su automobiliais atvykti net iš tolimų vietovių. Nenuostabu, kad be Naujosios Anglijos lietuvių, šiose istoriškose Vienybės iškilmėse žada dalyvauti labai daug žmonių iš Pensilvanijos, Marylando ir Washingtono. Maža to. Lėktuvais rengiasi atskristi net iš Los Angeles, nekalbant jau apie Chicago, Cleveland, Pittsburgho lietuvius, iš anksto "davusius įžadą" dalyvauti Vienybės 75 metų sukakties iškilmėse, kurios įvyks balandžio 16, sekmadienį, 2 val. po pietų, Brooklyn Academy of Music salėje.

Tuojuo po koncertinės programos, skersai nuo Brooklyn Academy of Music, Granada viešbučio salėse bus banketas ir šokiai, kur taip pat įvyks Vienybės veteranų pagerbimas. Bilietai į koncertą ir banketą jau platinami.

J. Tysliavos, Jr. nuotrauka

Juozas Lapurka, atkurs Porajaus vaidmenį, V. Nagornoskio tragedijoje "Živilė".

Suėinant dvejiems metams nuo mano mylimos žmonos

a. a. ALDONOS MARIJOS BERNOTAITĖS STAŠINSKIENĖS

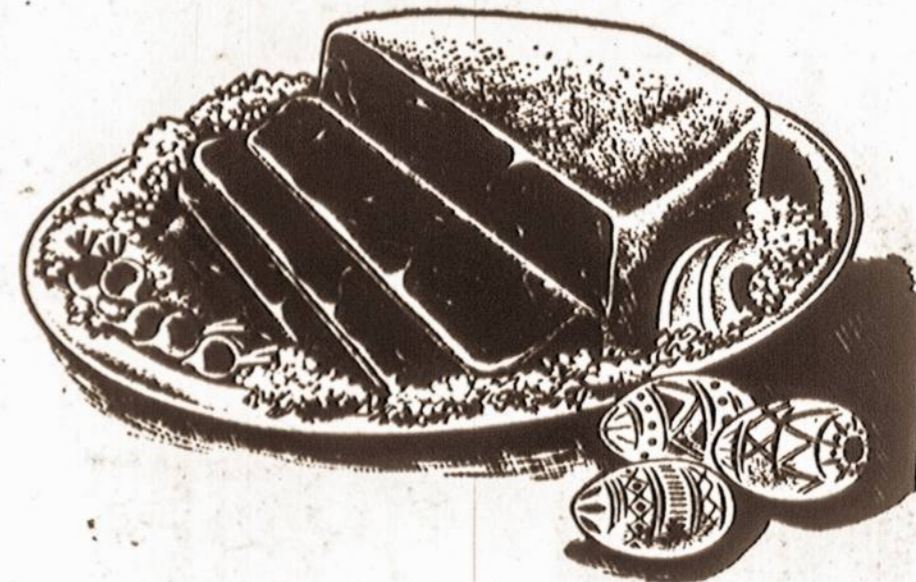
mirties, gedulingos šv. mištos už Jos vėlę bus atnašaujamos trečiadienį, kovo 29 d., 8:15 val. ryto, ir šeštadienį, balandžio 8 d., 9 val. ryto, Vilniaus Aušros Vartų Bažnyčioje, 568 Broome Street, New Yorke.

LIŪDINTIS VYRAS VYTAUTAS STAŠINSKAS

Charles Daubaras, virtuozas akordeonistas, jubiliejiniam koncerte pasirodys su lietuviškais kūrniais.

LINKSMŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ

SVENTESE gerai nuotakai jūsų namuose pasinaudokite puikiausiu lenkišku skanėsiu, tikru importuotu lenkišku kumpiu įvairiose formose.

- NEPALYGINAMAI SKANUS
- EKONOMIŠKAS
- NEPERRIEBUS, MINKŠTAS IR SULTINGAS

Dabar importuotas lenkiškas kumpis galima gauti mažais kiekiais — 2, 3, 4, 5 svary; didesnioms šeimoms skardinėse 7, 8, 9 svary.

VISUR REIKALAUKITE KUMPIO IŠ LENKIJOS skaniausio mėsos gaminio iš viso pasaulio

Tikrasis mėsos gaminy iš Lenkijos turi įrašus:

ATALANTA-KRAKUS-TALA-POM

"PRODUCT OF POLAND"

Lietuvių Evangelikų Liuteronų Tėviškės parapijos choras.

**Lietuvių Evangelikų
Liuteronų Tėviškės
parapijos choras**

Žinomo veikėjo ir muzikos mėgėjo Martyno Lasyčio iniciatyva įsisteigė Lietuvių Ev. Liut. Tėviškės parapijos ribose choras, kuris sėkmingai veikia jau dešimtuosius metus. Prieš du metus choro vadovavimą perėmė buvęs gimnazijos muzikos mokytojas Jurgis Lampsaitis.

Choras pasižymėjo savo tiesmių vakarais Verbų sekmadieniais, kurie įvyksta su dideliu pasisekimu. Šalia verstinių kūrinių, Choras išpildo ir liaudies giesmes, kurios harmonizuotos tilžičio muz. Valterio Banaičio ir paskutiniu metu prof. Vl. Jakubėno.

Su atitinkama programa Choras pasireiškė ir š. m. Verbų sekmadienį, kovo 26, 6 val., savo bažnyčioje, 6641 So. Troy St., Chicagoje. Pirmą kartą Choras sugiedos prof. Vl. Jakubėno harmonizuotą, Martyno Lacyčio užrašytą, liaudies giesmę: Dieve, tu mano gyvybe... Dar išpildys Haendelio Aleliują ir kitus kūrinius. Mergaičių Sekstetas, vadovaujamas muzikės Bronės Variakojienės, Vyrų Kvartetas, duetai ir solo pajavairins vakarą. Pirmą kartą šioje bažnyčioje giedos solo muzikos mokyklą bebaigiantį Eva Tamulaitytę iš Racine: A. Mozarto Aleliują ir G. U. Faure — Palmes, o klausytojai bus kviečiami įsijungti į bendrą giedojimą. Prie vargonų bus prof. Vl. Jakubėnas, o atitinkamą kalbą pasakys parapijos kun. A. Trakis. K.

URŠULĖS BROKIENĖS PAGERBIMAS BALTIMORĖJE

Baltimorė, Md. — Vienybietė Uršulė Brokienė, kurios užėiga (504 Washington Blvd.) yra visų Baltimorės lietuvių kelio galas, daugelio vadinama "mama". Tai suprantama. Ji yra nuoširdi, atvira ir dažnai tiesmokiška moteris. Pastebėjusi per daug "paėmusį", Brokienė kaip tikra motina jam ir pasako: "Jau tau užtenka, eik namo, aš nenoriu tavo pinigų..." Ir visi "kostiumieriai" šios mažo ūgio, bet didelio proto ir geros širdies moters kaip savo motinos klauso. Su visuomeniškais reikalais atsilankiusieji pas Brokienę taip pat neišvengia tuščiomis. Ji nuoširdžiai remia visus geras lietuviškus reikalus bei sumanymus savo aukomis. Ji taip pat yra nuoširdi Vienybės skaitytoja bei rėmėja. Ir tai daugiau kaip 50 metų. Kai mūsų tremtiniai Europoje buvo reikalingi Amerikos lietuvių pagalbos, Uršulė Brokienė pati pirmoji ištiesė jiems savo pagalbos ranką.

Uršulė Brokienė

Tokia yra Uršulė Brokienė, ši Baltimorės lietuvių senosios kartos biznierių, populiari, gerbiama ir mylima ne vien lietuvių, bet ir kitatataučių tarpe. Nenuostabu, kad pagaliau atėjo laikas, kada artimieji, draugai ir pažįstami nutarė ją viešai pagerbti. Bet tokia neseniai Lietuvių svetainėje įvykusi puota Uršulei Brokieni pagerbti buvo surengta slapta, jai nežinant... Žodžiu, buvo staigmena, kuri Brokieni net ašarą išspaudė.

Buvo taip. Vieną popietį į Brokienės užėigą atvyksta

kalbėtojai, dovanų davėjai kitaip galvojo. Visi jie jautėsi skolingi šiai geradariui lietuvei biznieriui ir dabar buvo atėjęs laikas jai atsilyginti. Šį pokylį Brokieni pagerbti rengė: John M. Stefara su žmona, Jack McManus, Andrew Balasco su žmona, Albertas Silinskis su žmona, Olga Joe su vyru, Mishantans ir kiti.

Pagrindinis vakaro kalbėtojas buvo Baltimorės pašto viršininkas Laukaitis. Žodžiu, pokylis Brokieni pagerbti buvo visais atžvilgiais didelis, gausus ir iškilmingas. Uršulė Brokienė su malonumu tebeprisimena šią puotą, kaip vieną įspūdingiausių įvykių savo gyvenime. Ji yra dėkinga visiems šios staigmenos rengėjams, neįskyrus nei savo dukters Ednos ir žento Pažerų, taip pat anūkių Almos ir Valerijos. Jie, kaip vėliau Brokieni paaiškėjo, prie šios puotos rengimo taip pat buvo prikišę savo pirštus. Bet labiausiai Brokienę stebino, tai jų sugebėjimas išlaikyti paslaptį: viskas buvo daroma čia pat, gali sakyti, jai matant, bet taip gudriai, taip slapta, kad nė lapė nesulojo...

Užtai puota buvo dvigubai malonesnė. Bet, kaip sakytą, Uršulė Brokienė buvo to užsitarnavusi. Pažymėtina, kad į puotą buvo atsilankę svečių net iš kitų valstybių — New Jersey, Virginijos. Buvo giminių ir iš toliau. Buvo pasakyta daug kalbų, linkėjimų. Be to, Brokienė buvo gausiai apdovanota. Rengėjai pokylio dalyviai, kalbėtojai, dovanų davėjai kitaip galvojo. Visi jie jautėsi skolingi šiai geradariui lietuvei biznieriui ir dabar buvo atėjęs laikas jai atsilyginti. Šį pokylį Brokieni pagerbti rengė: John M. Stefara su žmona, Jack McManus, Andrew Balasco su žmona, Albertas Silinskis su žmona, Olga Joe su vyru, Mishantans ir kiti.

Užtai puota buvo dvigubai malonesnė. Bet, kaip sakytą, Uršulė Brokienė buvo to užsitarnavusi. Pažymėtina, kad į puotą buvo atsilankę svečių net iš kitų valstybių — New Jersey, Virginijos. Buvo giminių ir iš toliau. Buvo pasakyta daug kalbų, linkėjimų. Be to, Brokienė buvo gausiai apdovanota. Rengėjai pokylio dalyviai,

Iš Arizonos

Chicagos gyventojai Janina ir Algirdas Rimavičiai prieš porą metų atsikėlę į saulėtą Arizoną čia nusipirko vasarnamį iš 28 kambarių, kuriuos išnuomoja už labai prieinamą kainą atostogaujantiems.

Kambariuos esama vonios, dušai, televizijos ir kiti patogumai.

Temperatura vasario — kovo mėn. būna prie 70 — 84 F. Gėlės čia žydi ištisą metų. Arizona pasižymi puikiu sausu oru.

Paskutiniu metu čia atostogavo kun. A. Neverauskas. Šiuo metu jau trečia savaitė atostogauja iš tolimos Omahos Jonas Čėsna kuris džiaugiasi puikiu oru ir maloniu šeiminių patarnavimu.

Laukiama vis naujai atvykstančių lietuvių. Jūs su dideliu nuoširdumu pasitiks iš bet kurios stoties paskambinus; AL 4-3895. Adresas: 2148 Westward Blvd., Phoenix Ariz. J.

Bella Bruzgulenė, 60 metų, kovo 21 d., savos farmos tvarte, Manheim, N. Y., buvo užmušta buliaus.

ku, nekalbant jau apie maistą, kuris buvo tikrai gerai ir skaniai paruoštas.

Uršulė Brokienė jau 18 metų yra našlė, jos vyras Anupras Brokas miręs 1943 metais. Jos dukterė su žentu augina dvi gražias dukteris. Tai, ži, Brokienė yra "dviguba motutė". V. R.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

ALOYZAS BARONAS, vienišas medžiak. Romanas 1960.

LIEUVIAI ADVOKATAI

S. Bredis, Jr.

37 Sheridan Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-7083

C. A. Voket

(Vokietaitis)
41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Telefonas: NEWton 9-6620

Cypress Bedding & Mattress Co.

'DIDŽIAUSIAS JVAIRIŲ BALDŲ PASIRINKIMAS

3427 FULTON STREET BROOKLYN, N. Y. Telefonas Applegate 7-8802

Kitapus atvertus...

Siame numeryje, net trijose vietose, gana neigiamai atsiliepiama apie Detroito Dramos Sambūrį dėl jo pastatymų New Yorke ir Chicagoje.

Bė reikalo taip vertinamas sambūris, kuris nereikia pretenzių profesionalus, ir, rodos, pats save laiko "mėgėjų" grupe. Kurie piktinasi Detroito Sambūrio pastatytais veikalais, Bissono "Nežinomoji" ir A. Skėmos "Zvakidė", iš anksto žinojo, kokio lygio vaidinimą gaus. Todėl Sambūrį, atvykusį iš Detroito, faktiškai reiktų pagirti už pastangas ir auką Balfui. Jeigu jau būtina kaltinti, tai nebent rengėjus, kurie pakvietė mėgėjus, kada publika nori to, ko neturime — profesionalinio lygio teatro...

Iš recenzijų ir atskirų pareiškimų aiškiai matosi, kad mūsų publikos skonis dabar yra pasikeitęs. Prieš dešimtmetį nemažiau buvo nusivylę lietuviai amerikiečiai surengę pirmuosius koncertus iš tremties atvykusiems aktoriams, solistams, ansambliams, chorams ir t. t. Brooklyne, pavyzdžiui, vis dar prisimenama pirmasis tremties aktorų vaidinimas, daugelį dalyvių tada apvylęs. Tuo metu rengėjai su aktoriais dėl jų netikusio vaidinimo net susibarė. Bet šiandien tie patys aktoriai atvirai prisipažįsta, kad sutokiu vaidinimu nedrįstų pasirodyti scenoje.

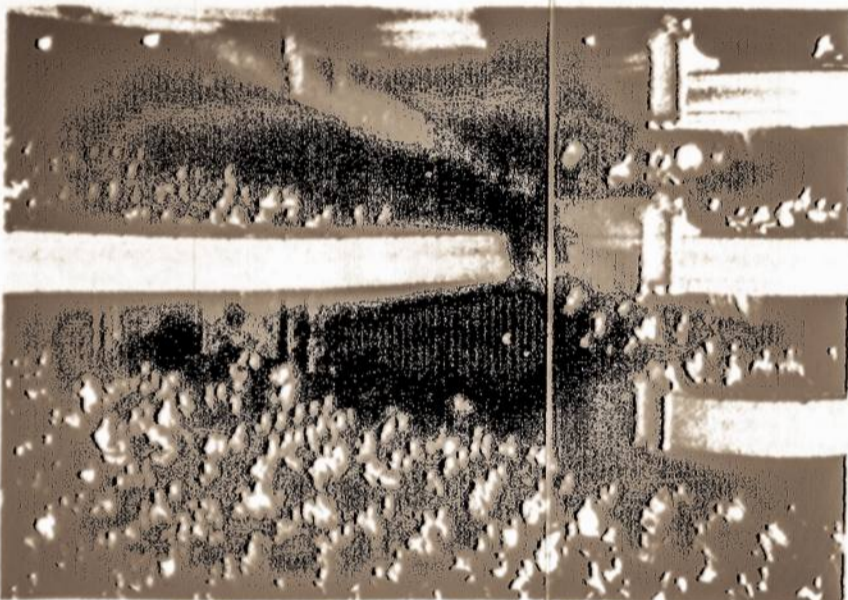
Nekitaip buvo ir su koncertais. Vertindami ansamblius, kaip profesionalinio lygio grupes, koncertai buvo surengti geriausiose New Yorko ir kitų miestų salėse. Bet susipratome tik tada, kai patys pamatėme ir kai vienas New Yorko dienraščio kritikas pasiūlydavo šiais žodžiais: "Tur būt tas choras labai daug pinigų sumokėjo, kad rengėjai drįso tokią grupę pristatyti šioje salėje." Deja...

Iš viso, mes kartais labai savotiškai vertiname savo artistus ir koncertus. Kai kuriems, pavyzdžiui, daro įtakos salė, nors solistas, gal būt, mėgėjiško lygio. Neseniai viename laikraštyje buvo džiaugiamasi, kad New Yorko Town Hall debiutavusi solistė išėjusi iš "parapijinės" salės ir visiems patarė tuo didžiuliu. Tuo tarpu tos dainininkės nelaimė kaip tik ir yra ta, kad jai dar poros metų trūksta pasilavinti "parapijinių" salių scenose iki Town Hall koncertų lygio. Šiuo atveju kitaip darė ir ruošėsi karjerai

Kaskas, Stoska ir Brazis. Tik ilgus metus išdainavę "parapijinėse" salėse, jie debiutavo New Yorke ir paskui dainavo Metropolitan Operoje ir kituose žymesniuose Amerikos koncertuose.

Emilija Sakaitė iš Ozone Park, L. I, savo laiške piktinasi, kad Detroito trupės vaidinime pertraukos metu šalpos reikalais kalbėjęs Balfo reikalų vedėjas kun. L. Jankus, ir čia be reikalo priekaištaujama. Visur buvo skelbiama, kad vakaras rengiamas Balfo naudai, o kvietimuose buvo pažymėta, kad ta proga bus pagerbti ir Juozai.

Šiuo atveju kun. L. Jankus neprasižengė, o atliko savo pareigą, kaip ir anksčiau įvyksiuose "Vienas ir kiti" spektaklyje, kuriame pasakė trumpą kalbą. BALFO dėka rengėjams pavyko gauti miesto mokyklos salę, kuri beveik už dyką nuomojama tik "non-profit" organizacijoms, o žiūrovams sutaupė pinigų, nes prie bilietų kainos nebuvo priskaityti federalinių ir miesto "entertainment tax". Savo pareigas eidamas kun. L. Jankus turės tarti žodį ir netrukus įvykstančiame Čiurlonio minėjime bei kituose Balfo "globuojamose" parengimuose, nes kitaip "beglobodamas" kitų rengiamus parengimus gali prarasti Balfo "non-profit" privilegijas. v

Academy of Music Opera House, Brooklyne, N. Y., kur vyks Vienybės deimantinio jubiliejaus koncertas, balandžio 16 d., 2:30 val. po pietų. Salės adresas: Lafayette ir Ashland Place, pasiekiami visų subway linijomis: IND, IRT ir BMT.

THREE JOES SERVICE STATION, Inc.

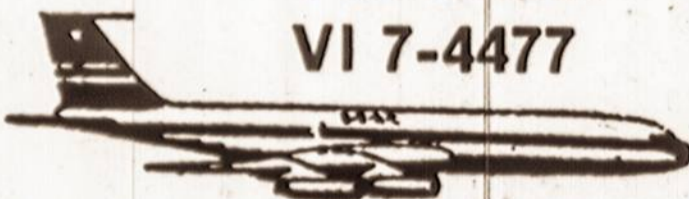
85-42 Woodhaven Boulevard Woodhaven, N. Y.

Telefonas: Virginia 6-9683

Joseph Andrusis TRAVEL BUREAU

87-09 Jamaica Avenue Woodhaven, 21, N. Y.

Telefonas VI 7-4477

BILIETAI PARDUODAMI visomis susisiekimo priemonėmis į visas pasaulio vietas

PERKANT - PARDUODANT NAMUS AR IŠNUOMOJANT BUTUS, APDRAUDOS, federalinių ir valstybių (Income Tax) užpildymu, pirkimui piniginių perlaidų (Money Orders) ir įvairiausių kitais reikalais, kreipkitės

HAVEN REALTY & INSURANCE

87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y. TEL. VIRGINIA 7-4477

Kasdien nuo 9 val. r. iki 9 v. v. Sekm. nuo 1 v. p. p. iki 5 v. v.

NORI PIRKTI AR PARDUOTI NAMUS—TAIP PAT APDRAUDŲ REIKALAIŠ KREIPKIS Į

AMERICAN HOME REALTY

84-14 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. — (Forest Parkway stotis) Tel. Hickory 1-5220

William J. Drake

Licensed Real Estate Broker

Lietuviams specialus patarnavimas

Income Tax užpildymas

APDRAUDOS SPECIALISTAS

Šioje firmoje apdrausk savo namus, baldus nuo gaisro. Apdrausk nelaimingus atsitikimus prie savo nuosavybės per vieną kitą greičiau nuosavybę neparduosi. Niekas kitas Tau nesuras tinkamesnių namų.

RAINBOW CORNER BAR & LOUNGE

ALFRED A. CILCIUS Savininkas

Salė susirinkimams, vestuvėms, krikštynoms ir kitokiems pobūviams. Taip pat duodami polaidotuviniai pietūs.

106-01 Jamaica Ave. Richmond Hill, N.Y.

Tel. Virginia 6-9506

WHITE HORSE Tavern

BARAS IR RESTORANAS Duodami polaidotuviniai pietūs.

PRANAS BRUČAS Savininkas

86-16 Jamaica Ave. Woodhaven, N. Y.

Tel. Virginia 6-9519

Winter Garden Tavern Inc.

1883 Madison Street Brooklyn 27, N. Y. (Ridgewood)

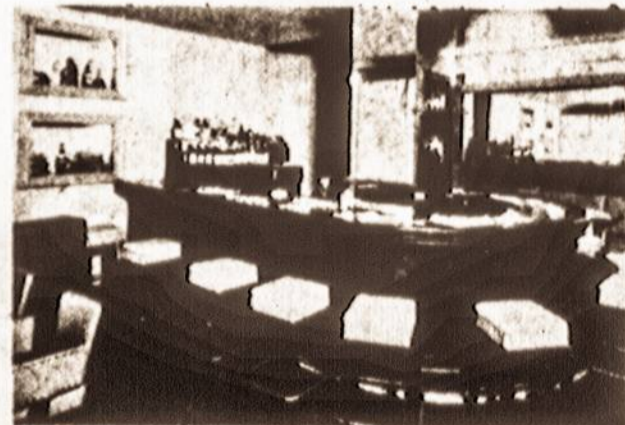
Telefonas: Evergreen 2-6440

Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Geriausias lietuviškas maistas prieinamomis kainomis. POLAIDOTUVINIAI PIETŪS

VYTAUTAS BELECKAS, Savininkas

FESTIVAL RESTAURANT & BAR

Pietūs ir vakarienė Jaukus baras Salė susirinkimams vestuvėms ir pobūviams Gali tilpti 200 žmonių LIETUVIŠKIEMS suėjimams nemokamai

VACYS STEPONIS Savininkas

40 East 26th St. New York City MU 3-2928

THE

Tel. TAYlor 7-9842

Arlington

385 Arlington Ave. Brooklyn 8, N. Y.

Restaurant

Ona ir Jonas Valaičiai

DETROITO "NEŽINOMOJI" NEW YORKE

Ir vėl pasitvirtino, kad teatras lietuviui gimtas, nes Detroito mėgėjų gastrolės New Yorke sutraukė didelį, nelabai jau visur linkusį eiti, newyorkiečių būrį.

Tik, deja, tas gausus žiūrėjų būrys buvo skaudžiai apviltas. Detroito mėgėjų teatrui, manding, New Yorkan visi vartai ateityje užkelti.

Kodėl 100 — jam BALFO skyriui, siekiant savo tikslo, taip pasisekė, o Detroito mėgėjų teatrui ne?

Jeigu Detroito teatro mėgėjų sambūris būtų tik vienkartinis bandymas, sakyčiau nebūtų reikalo apie tai net ir kalbėti, bet kai D. T. M. sambūris yra jau pastatęs daugiau kaip dvidešimt veikalų, rašyti reikia. Tuo pačiu jų nesigalint ir jų jausmų nekodyluojant, neišvenigiamai reikia taikyti ir dėsnius, kurie apskritai bet kokiam meno apraiškai taikytini.

Detroito teatro mėgėjų būty galima palikti ramybėje, bet tai būtų nenuoširdi New Yorko reakcija. Tradiciniai dovanojamos gėlės juos dar labiau apsvaigintų tame nuosmukyje, iš kurio net ir šiame raketiniame amžiuje nėra nei viena žiežirbėle išėję iš naujos vaidinimų gdynės. Ar tai 60 metų senumo A. Bisson "Nežinomoji" nėra tikrąją

vaidinimo nepasisekimo priežastimi, nes Detroito teatro mėgėjų sambūriui po 70 spektaklių, kaip jie juos vadina, taikytina "nesvarbu kas, bet svarbu kaip".

Tuo pasikliaujant buvo galima patį veikalą pritaikyti ir paruošti kuriamojo spektaklio naudai. To, deja, nepadarėta. Veikalo pastatymas, apipavidalinimas ir režisūra tai tik kažin koks savaimė per tris valandas susiklostęs dalykas. Per visą veikalo eigą nesimatė jokios kibirkštėlės tą vaidinimą pakelti — tebuvo, anot vaižganto, pridėtos rankos, bet nei širdies nei proto.

Jei tik toks vaidinimas pristatomas po ilgų metų darbo, išvada viena — gaminamą kliekybę, bet ne kokybę. Noras vaidinti ir išrikuoti eilę pastatymų su žymiais veikalų pavadinimais ir autoriais niekad nebus teatras (kad ir mėgėjiškas) ir tada jau toli iki spektaklio, su kuriuo būtų galima net ir gastrolėms leistis...

Antroji priežastis — pats Detroito T. M. sambūrio sąstata. Tokie "talentai", kurie buvo pristatyti New Yorko vaidinime, nieko negali duoti, nes jiems patiems visko trūksta. (? Vien. Red.)

Vaidinusiėji gerai mokėjo veikalo tekstą — reiškia, turi

gerą atmintį, bet tai ir viskas.

Visas veikalas buvo atkalbėtas vienoje tonacijoje, valandėlė išeidavo ir vėl ateidavo kitokiais švarkais apsisvilkę vyrai, o tie kuriems laikinai reikėjo pasilikti scenoje, nežinojo ką čia pasilikus veikti ir ypač kur niekam "nereikalingas" rankas dėti.

Vaidintojus pylė prakaitas ir tragiškiausios veikalo vietose žiūrovas juokėsi.

Vien tik noras vaidinti nepateisinamas, o vadovės didelė klaidą, to taip labai norintiems — pataikauti.

Toks Detroito T. M. sambūris nepateisina savo egzistencijos.

Antra, vertus, dar liūdniau: Užkirstas kelias gal ir vertiems teatro mėgėjams. Jau nima, kurio šį kartą buvo daug, į kitą lietuviško teatro spektaklį bus sunku išvairyti.

Prieš vaidinimą buvusios kalbos ir ceremonijos irgi reikalingos. JONAS RŪTENIS

VIENYBĖ
- GERIAUSIA DOVANA -
artimajam ar draugui.

Prenumerata metams
\$7.00. Studentams \$5.

Mūsų brangiai narei Valerijai Nemickienei, jos mylimai mamytei

VALERIJAI LASTAUSKIENEI MIRUS,
reiškiame gilią užuojautą ir kartu liūdime.

LIETUVIŲ MOTERŲ ATSTOVYBĖS
IN NEW YORKO KLUBAS

LIETUVIŲ AMERIKOS PILIEČIŲ KLUBAS
280 Union Avenue Brooklyn 11, N. Y.

BARAS IR RESTORANAS. Salės koncertams,
sokiams ir kitokioms pramogoms.

Susirinkimai - nemokamai. Spaudos kioskas

KOSTAS VAITAITIS, Reikalų Vedėjas

Telefonas: EVergreen 4-9672

SILVER BELL BAKING CO.

A. RADŽIŪNAS, Savininkas

Mūsų specialybė lietuviška duona. Pyragai
vedybiniais ir kitokiems pakyliams.

36-40 Stagg St., Brooklyn 6, N. Y.

Telefonas: STagg 2-5938

REPUBLIC Wine & Liquor Store

MARIJONA IR JURGIS JOKUBAICIAI

322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 7-2089

RAY'S LIQUOR STORE

JUOZAS IR IZABELE MISUNAI

(vairiausias rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai.
Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.

103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

BANGA TELEVISION

VYTAUTAS ZELENIS, Savininkas

3423 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.

Telefonas: APplegate 7-0349

FARDUODAMA: televizija, radijas, Hi-Fi stereo, fonografai, dulkių siurbliai, oro vėsintuvai. Didelės nuolaidos Admiral, Motorola ir Blaupunkt vokiškiems Hi-Fi.

TAISOMA: televizija, stereo Hi-Fi bei radijas. Darbo valandos kasdien iki 7 v. vak., penktadieniais iki 9 v. v.

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

Park Florist

Gėlės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas.

MATTHEW MAZEIKA
Savininkas

80-15 JAMAICA AVE. WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: Virginia 9-3112

ROBERT F. NARK

Apdraudos AUTO Specialistas
Any car - Any age driver

ALL FORMS OF INSURANCE

26 COURT ST. BROOKLYN, N. Y.
Tel. MAin 4-6400 VA 5-0783

DISCOUNTS TO QUALIFIED APPLICANTS
Mutual Insurance Insure your tomorrow today!

Albert F. Peters (Petrauskas)

Park Hill Realty

Apdrauda, nekilnojamas turtas, federaliniai, valstybės
ir miesto taksai. Notary Public.

84-17 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y.

TELEFONAS: VIRGINIA 3-1477

LISAUSKŲ MAISTO KRAUTUVĖ

Lietuviški sūriai, juoda duona, aukštos rūšies rūkyti
kumpiai, dešros ir skilandžiai pigiomis kainomis
Prekes siunčiame ir per paštą

Martha & Peter Lisauskas

64-09 56th Road Maspeth 78, N. Y.

Telephone: TWining 4-8887

BARAS IR RESTORANAS

Julius Daugmaudis, Sav.

Stiklinis baras, viena
gražiausių užėigė

273 GRAND STREET
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9533

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)

1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

JUOZAS GARŠVA

231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKASKAS)

423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRUNAS-BALTON

660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVIČIUS, Direktorius

410 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. STagg 2-4409

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI ĮNUOMOJA
AUTOMOBILIUS (VAIRIEMS REIKALAMS)

VIENYBĖ

Vladas Bakūnas, mūsų korespondentas Los Angeles, praneša, kad be jo i Vienybės deimantinio jubiliejaus iškilmes iš Kalifornijos atvyksta keletas asmenų. Bakūnas New Yorke žada išbūti keletą dienų.

Stasys Bačkis, Lietuvos Pasivienybės patarėjas Washingtono su žmona praneša, kad jų sūnus Audrys Juozas Bačkis šių metų kovo 18 d. Romoje buvo išventintas i kunigus.

P. Gureckas, buvęs teisininkas, praeitą sekmadienį atvyko iš Lietuvos ir apsigyveno Waterbury, Conn.

Kun. K. Černiauskas, marijonas, atvyko iš Buenos Aires, Argentinos. Jungtinėse Valstybėse žada išbūti apie šešis mėnesius. Prieš išvykdamas i Čičagą, svečias taip pat aplankė Vienybės redakciją.

Dr. V. Slavinskas su žmona išvyko i Pietų Ameriką, kur žada išbūti apie mėnesį laiko. Slavinskas aplankys Argentina, Urugvajų, Braziliją, Čili ir kitas Pietų Amerikos respublikas.

Leonardas Valiukas, kaip pranešama iš Los Angeles, Cal., pasitraukė iš Lietuvių Dienų žurnalo redaktoriaus pareigų.

J. P. Kasperas, ilgametis Vienybės skaitytojas New Yorke, slūsdamas savo prenumeratą už trejus metus, pranešė, kad išeinąs i pensiją. "Reiškia jau esu senas žemaitis", rašo Kasperas.

Vienybės deimantinio jubiliejaus iškilmės

Didžiausios lietuvių kultūros sukakties — Vienybės deimantinio jubiliejaus iškilmės, jau čia pat. Po jubiliejinių iškilmių Brooklyn Academy of Music salėje, skersai gatvės, Granada viešbučio salėse, tos pačios dienos — balandžio 16 — vakare, įvyks Vienybės deimantinio jubiliejaus banketas bei vakarienė, kurios bilietai jau platinami. Bilieto kaina asmeniui — 10 dolerių. Bilietus prašoma užsisakyti iš anksto — sudaryti savo stalus, prie kurių sėdės po 10 asmenų. Bus geras paruošta vakarienė su gėrimais, kas išalkusiems Vienybės deimantinio jubiliejaus iškilmių dalyviams kaip tik pravers. Banketo programai, kurios metu bus pagerbti Vienybės veteranai, ves Ona Cheledenienė, Liberty Federal (Philadelphia Lietuvos banko) viceprezidentė.

Aleksis Rannit, poetas ir meno kritikas, kurį laiką buvo susirgęs ir gydėsi daktaro priežiūroje. Šiuo metu jau yra pasveikęs ir skaitys paskaitą apie Čiurlionį Sviesos — Santaros Filist. rengiamame minėjime kovo 25 d.

Antanas Matulis, plačiai žinomas siuvėjų kontraktorius, praeitą savaitę pardavė savo dirbtuvę ir pasitraukė iš biznio.

Algirdas Landsbergis, dramaturgas, susilaukė palankių recenzijų apie "Penkis stulpus turgaus aikštėje" iš šių laikraščių: Christian Science Monitor, Long Island Star-Journal, Newark Evening News ir Village Voice.

Kostas Ostrauskas, "Kana-rėlės" autorius, atvyksta iš Philadelphia į New Yorką skaityti paskaitą apie Čiurlionį, kovo 25 d.

J. Buzinauskas su žmona iš Waterbury, Conn. buvo atvykęs aplankyti dailininko Č. Jonušo ir šeimos New Yorke.

Helen Venis praneša, kad Maspetho Moterų Pillečių Klubas rengia linksmavakarį ("Bunco ir Card Party), kuris įvyks balandžio 7, penktadienį, 8 val. vakare, klubo salėje, 69-63 Grand Ave., Maspeth.

Jonas Mekas kuris atelėnėję savaitę skaitys Harvardo universiteto ruošiamam Arts Festival tema "Kino mene besikeičianti estetika", buvo aprašytas vasario mėnesio Illustrazione Italiana numeryje.

Ch. Šimanskis, vietos biznierių, nei vienas nei su žmona, Floridoje nebuvo, ir žinia, kuria kažkas pranešė Vienybei, neatitinka tikrybės.

Mirė A. Igaunis

Praeitą trečiadienį, kovo 22, Waterbury, Conn. širdies liga mirė A. Igaunis. Vėlonis prieš trejus metus buvo atvykęs iš Sibiro pas žmoną ir vaikus, apsigyvenusius čia po karo. Plačiau — kitame numeryje.

Kovo 26 dieną 12 val. Ape-reiškimo parapijos salėje, šaukiamas Malronio šeštadieninės mokyklos tėvų susirinkimas. Dienotvarkėje mirusios mokytojos Angeles Zubenienės palkimo klausimas. Visi tėvai prašomi gausiai dalyvauti.

Glorigja Kazlauskaitė, Antano ir Salomėjos Kazlauskų duktė iš Ozone Park, N. Y., kurią Newspaper Guild New Yorke išsirinko karaliene arba "Miss Page One of 1961". Spaudos radijo ir televizijos baluje, kuris įvyks kovo 28 dieną Astor viešbutyje, Glorigja Kazlauskaitė bus ceremonijų karaliene. Kazlauskaitė, kuri yra Amerikoje gimusių lietuvių duktė, 21 metų, buvo išrinkta iš 48 pretendenčių į tą garbingą š. m. spaudos karalienės titulą. Artimiausia Kazlauskų kaimynė Ona Jakštienė sako, kad tiek Glorigja, tiek jos brolis Antanas kalba lietuviškai. "Savaime suprantama, sako vienybietė Jakštienė, kad jų tėvai taip pat kalba lietuviškai. Nuotraukoje karalienė Glorigja Kazlauskaitė (viduryje) su savo palydovėmis. Glorigja Kazlauskaitė ir jos tėvai pakviesi dalyvauti Vienybės deimantinio jubiliejaus minėjime ir bankete.

ATVYKSTA AUTOBUSAS IS PHILADELPHIJOS

I Vienybės deimantinio jubiliejaus iškilmes, kurios bus balandžio 16, sekmadienį, 2 val. po pietų, Brooklyn Academy of Music salėje, Brooklyn, Philadelphia Lietuvos liai ypač gausiai rengiasi dalyvauti. Ekskursijos organizuojamos traukiniais, automobiliais ir autobusais. Vienas autobusas su ekskursantais i Vienybės iškilmes išvyks nuo Lietuvos banko — Liberty Federal, 202 N. Broad St. Norintieji vykti i iškilmes

šiuo autobusu, registruojasi banke, skambinant Elenai Valnūnienei arba pačiam prezidentui Ch. S. Cheledenui šiuo telefonu: LOcust 7-1480.

Literatūros vakaras, kurį rengia Amerikos Lietuvių Bendruomenės New Jersey Apygardos Valdyba kovo 26 d. 5 val. vak., įvyks Lietuvos Laivės salėje, Elizabeth, N. J.

RASITINKA TĖVUS IS LIETUVOS. Vidury Antanina ir Petras Andriušiai, užpakaly kongresmonas J. Addabbo. Dešinėje Juozas ir Elena Andriušiai, A. Andriuškevičius, Padrezlenė, Minotienė, P. Kunigėlis, kun. A. Račkauskas ir kt.

J. Tysliavos, Jr. nuotrauka